

Mare

'We zijn er klaar voor'

Pagina 11

Hoe het Leidse Batwölf zomaar op het metalfest FortaRock belandde

Pagina 3

Wat is belangrijker: biodiversiteit of ons voedsel garanderen

Pagina 7

Ook de schaduwregering van studenten trekt soms aan een dood paard

Pagina 8

Het kamertrauma

Internationale studenten voelen zich uitgebuit

Slecht of niet schoongemaakte kamers, kapot meubilair of nog erger: een spinnenplaag. Internationale studenten zijn boos over hun huisvesting en vrezen dat er geld wordt verdiend over hun rug.

DOOR SUSAN WICHGERS Een spinnenplaag, overal stof en stank. Dat trof Arief Rahadian (25, culturele antropologie) bij aankomst in zijn woning aan, die hij huurt van het Housing Office van de universiteit. Hij is niet de enige: voor de hoge huurprijzen die internationale studenten betalen, krijgen ze weinig terug.

Rahadian kwam afgelopen augustus vanuit Indonesië naar Den Haag, om hier te studeren. 'Vergelijken met waar ik vandaan kom, is het hier stukken beter', benadrukt hij lachend. 'Maar ik ben alsnog getraumatiseerd door wat ik aantrof.'

Hij betaalt 575 euro per maand voor zijn containerwoning aan de Stamkartstraat, en bij aankomst was die allesbehalve schoon. Het rook niet fris, bovendien vond hij een spinnennest. 'Ik ben de kamer zelf maar gaan schoonmaken. Eerst viel er één spin naar beneden, daarna zag ik er steeds meer', beschrijft hij. 'Op mijn gordijn zag ik wit spul, waar ik in prikte met een bezem. Het viel op de grond en ontplofte met babyspinnen die overal heen kropen. Zo'n beeld kende ik alleen van filmpjes op YouTube.'

Sven Günther (26, psychologie) deed in december al zijn beklag in *Mare* over Housing Office en DUWO, over de huurprijzen, communicatie en reparaties waar ze lang op moesten wachten. Hij woont samen met 23 andere internationale studenten aan de Oranjestraat in Oegstgeest. 'Daarna zeiden ze dat de communicatie beter zou worden. Maar toen ik vroeg om een huurspecificatie, werd ik weer van

DUWO naar Housing gestuurd en andersom', vertelt Günther. Hij wilde een specificatie omdat hij eerder al ontdekte dat DUWO te veel vierkante meters had gerekend voor de kale huurprijs. Dat heeft DUWO hersteld, maar Günther wilde ook weten waar de servicekosten (ongeveer de helft van de huurprijs) precies heen gaan.

Nederlandse studenten, die hun kamer direct bij DUWO huren, kunnen zo'n specificatie online inzien. Internationale studenten tekenen voor een totaalprijs bij Housing Office, en weten dus niet precies waar ze voor betalen.

Wie die huurprijzen bepaalt, blijkt een moeilijke constructie. 'Gepast ingewikkeld', noemt DUWO-vestigingsdirecteur Hans Plum het. 'De universiteit huurt een bepaald aantal woningen bij ons, zij verhuren die weer aan internationale studenten.' Housing Office kan de huurprijs die DUWO vraagt verhogen. Housing vraagt bijvoorbeeld enkele euro's administratiekosten extra per maand. Daarom is het onduidelijk voor studenten waar ze terecht kunnen met vragen over hun huur.

Inmiddels heeft Günther het bestand gekregen van DUWO. Per persoon betalen ze bijvoorbeeld tussen de twintig en vijftig euro per maand voor meubilair, en rond de tien euro per maand voor een eindschoonmaak. 'Veel meubilair is oud en versleten, ik heb een nieuw matras gekocht omdat er een veer uitstak. En toen er in januari nieuwe huurders kwamen, zijn de kamers niet schoongemaakt', zegt Günther.

Zijn huisgenoot Mhairi Mackenzie Everitt (20, rechten) is één van de nieuwe huurders. Ze laat foto's zien van hoe ze het aantrof. Onder de wastafel zitten grote vochtplekken en vuiligheid, de leidingen bladderen af, de muren zijn op sommige plekken gebarsten of geel.

'De kamer was echt vies', vindt

Mackenzie Everitt. Ze betaalt 395 euro voor een kamer van negen vierkante meter - in Oegstgeest. 'Toen ik over de viezigheid klaagde kwamen er schoonmakers, maar ik moest er wel op wachten en het werd weer halfslachtig gedaan. Uiteindelijk heb ik het zelf maar gedaan.'

Volgens Plum wordt er wél gewoon schoongemaakt voor er nieuwe huurders komen. 'Maar ik sluit niet uit dat er soms wat misgaat. Als dat zo is, kunnen huurders een klacht indienen.'

Uit een rondgang langs andere complexen waar internationale studenten wonen, blijkt dat schoonmaken eerder een structureel probleem is, en niet alleen bij de eindpoetsbeurt. Veel internationale studenten betalen in hun huurprijs namelijk ook voor reguliere reiniging.

Studenten in het complex aan de Kaarsenmakerstraat zijn daar absoluut niet over te spreken. Al vanaf het begin van dit studiejaar klagen zij daar over de gebrekkige schoonmaak, vertelt Onur Tayranoglu (20, arts, media and society). Pas na het

eerste semester wisselde DUWO van schoonmaakbedrijf, maar nog steeds is het niet opgelost.

'De kamers via Housing zijn allesbehalve goedkoop', vindt Tayranoglu. Hij heeft een gedeelde kamer van twintig vierkante meter, deelt een keuken met negen anderen en twee douches met dertien mensen. Tayranoglu betaalt 320 euro. 'We tekenen een contract waarin staat dat er wordt schoongemaakt. Dat wordt slecht gedaan, en in januari kwam er zelfs een paar weken helemaal niemand. Toch moet ik gewoon de volledige huur betalen.'

In het hele complex, waar zeventig mensen wonen, is maar één wasmachine en droger. Zijn huisge-

noot Adelë Kaltenytė (23, molecular genetics) vindt het belachelijk. 'Het kost ook nog 2,50 per wasbeurt. Daar moeten ze dan toch winst op maken?'

Meer internationale studenten hebben het idee dat er geld wordt verdiend over hun rug. Daarbij vinden ze dat hun klachten niet serieus worden genomen. 'Mensen doen niet snel moeilijk, want ze gaan toch binnen een jaar weg', zegt Günther. 'Housing en DUWO zijn zich daar heel erg van bewust, denk ik.' Ook Tayranoglu heeft dat vermoeden: 'Ze helpen ons niet, want ze weten dat we weer vertrekken.'

> Verder lezen op pagina 6

Peli-python is weer terug bij zijn baasje

De koningspython die voor de Pelikaanhof werd aangetroffen, is opgehaald. De slang is waarschijnlijk vanaf de tweede verdieping uit het raam gevallen.

Pagina 4

Verplichte matching komt er alsnog

De universiteit gaat toch verplichte matching invoeren. Eerder werden het college van bestuur en de universiteitsraad het niet eens, nu is er een compromis.

Pagina 2 en 4

Toch niet op kamers bij werklozen

Bijstandsgerechten mogen geen kamer aan studenten verhuren. Voor het plan van wethouder Yvonne van Delft blijkt wettelijke grondslag te ontbreken.

Pagina 5

Meer Engels in de universiteitsraad

Meer stukken worden in het Engels vertaald en er komt misschien 'een betaalde stage simultaan vertalen'. Dat hebben de raad en het college afgesproken.

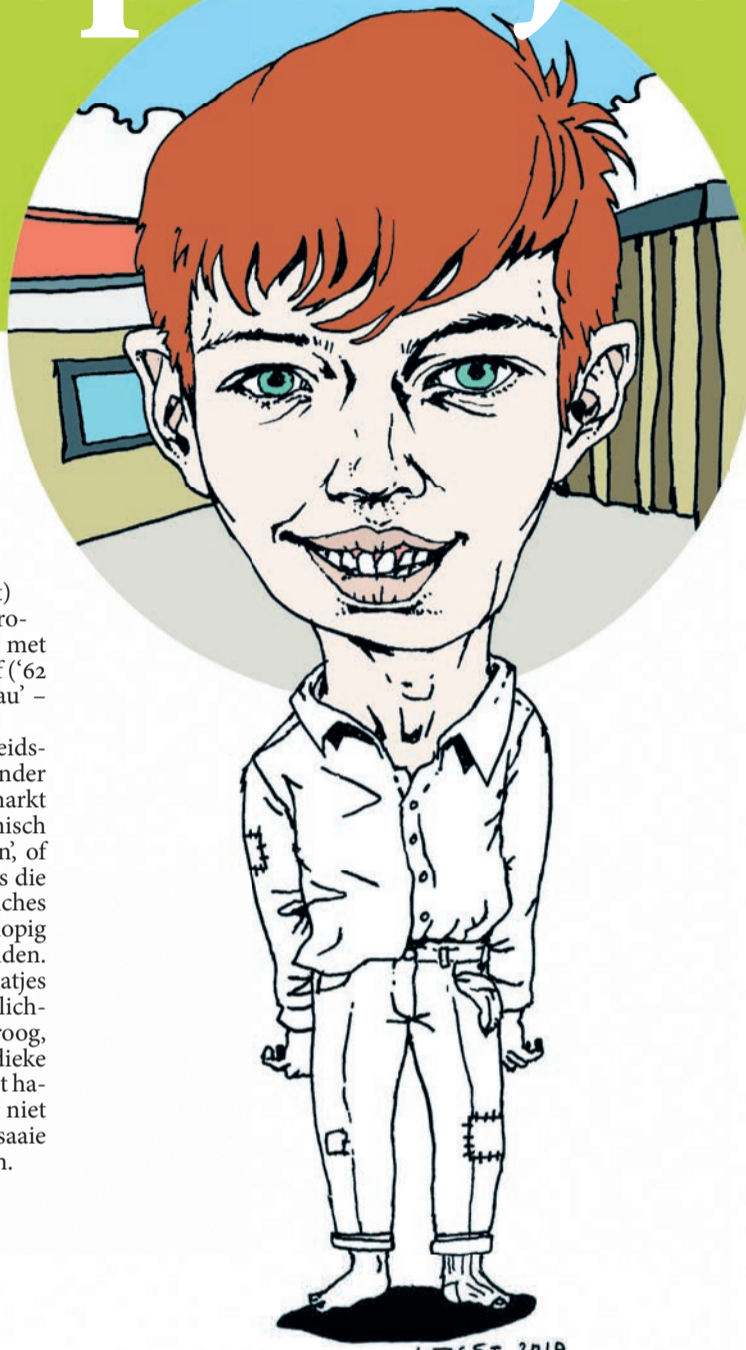
Pagina 5

Bandirah Pagina 12

Geen commentaar

Makelaarspraatjes

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN Studenten hebben een onrealistisch beeld van hun opleiding. Vooral eerstejaars. Die blijken dat universitaire leven toch wel moeilijk te vinden. Borrelen te veel. Nemen het niet serieus. Daarom stoppen ze, of halen hun bsa niet, en dat vindt de universiteit niet leuk.

Daarom geven ze, na inschrijving op Studielink, even een voorproefje: matching. Dat is een soort huiswerkopdracht, waarmee je kan zien of je wel echt bij die opleiding past. Het is vanaf 2020 verplicht, al maakt het verder weinig uit wat eruit komt. Zelfs als je erachter zou komen dat je eigenlijk niet kan lezen zou de universiteit je niet meer mogen weigeren.

De uni hoopt op een soort zelfreinigend effect: dat als potentiële studenten met de harde realiteit van de stof worden geconfronteerd – ook de coolst klinkende opleidingen bestaan namelijk uit het doorploegen van droge theorieën en onleesbare academische betogen – ze zelf snappen dat ze beter iets anders kunnen gaan doen.

Voordat iemand zich inschrijft op Studielink, heeft 'ie vermoedelijk al wat folders van de universiteit in handen gehad. De aankomende sjaarzen zijn naar open dagen geweest, waar ze enthousiaste verhalen hoorden over de stad, de aardige docenten, de mogelijkheden die de studie allemaal biedt en wat je er allemaal wel niet naast kunt doen: naar het buitenland, colleges van politici, studieverenigingen. Ze hebben geproefstudeerd, waar de meest charismatische docent het meest toegankelijke college heeft gegeven. Ze hebben geluisterd naar de succesvolste alumni die de opleiding kon overhalen een praatje te houden. Op-

leidingen krijgen flitsende Engelse namen met woorden als 'society' of 'politics' erin, zodat ze zowel internationaal als maatschappelijk relevant klinken.

Kortom: als zesdejaars vwo'ers een onrealistisch beeld hebben van studeren, dan doet de universiteit duidelijk niets om dit te veranderen.

Zelfs de kritische scholier, die bijvoorbeeld (terecht) twijfelt over de baankansen van Japans/culturele antropologie/kunstgeschiedenis/biologie, wordt bestookt met niet na te trekken cijfers over arbeidsmarktperspectief ('62 procent vindt meteen een baan op academisch niveau' – wat dat ook moge betekenen).

Brede studies met nauwelijks aansluiting op de arbeidsmarkt zijn studies 'waarmee je alle kanten op kunt'. Minder brede studies die ook geen aansluiting op de arbeidsmarkt hebben, stellen de scholieren gerust dat ze zo 'academisch denkniveau ontwikkelen', 'academisch leren schrijven', of 'kennis opdoen van vreemde culturen'. De werkgevers die op dit denkniveau zitten te wachten, zitten in branches waar een chronisch tekort is aan werknemers. Wanhopig hebben ze besloten om dan maar zelf mensen op te leiden.

Geen wonder dat studenten na al die makelaarspraatjes van een koude kermis thuiskomen. Laat op die voorlichtingsdagen ook eens een onverstaanbare docent een droog, saai referaat geven, naast die leuke prof met dat ludieke flitscollege. Laat zien welke vakken studenten vaak niet halen. Vertel het ze als de opleiding te groot is, en dat er niet zoveel persoonlijke aandacht zal zijn. Laat die rottige, saai en vermoeiende kanten zien, want dat is óók studeren.

Colofon

Redactie-adres Reuvenplaats 3, 2311 BE Leiden

Postbus 9500 2300 RA Leiden

Telefoon 071-527 7272

Website mareonline.nl

E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl

De redactie is op vrijdag gesloten.

Oplage circa 15000

Hoofredactie

Frank Provoost frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie

Vincent Bongers vbongers@mare.leidenuniv.nl

Bart Braun bbraun@mare.leidenuniv.nl

Anoushka Kloosterman a.s.kloosterman@mare.leidenuniv.nl

Sebastiaan van Loosbroek

s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl

Mel Voet (stagair)

Eise van der Steeg (stagair)

Susan Wichgers s.wichgers@mare.leidenuniv.nl

Medewerkers

Vera Arntzen · Femke Blommaert · Holger Gzella · Tim

Hoffman · Anne Kamsteeg · Marit de Roij · Benjamin

Sprecher

Fotografie Taco van der Eb · Marc de Haan

Illustraties Bas van der Schot · Bandirah · Silas.nl

Basisontwerp Roeland Segaar, Dokwerk Communicatie

Art direction en vormgeving marcel van den berg joosmarcellis.nl

Drukwerk Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk

Advertenties Bureau van Vliet B.V.

Postbus 20 2040 AA Zandvoort

Telefoon 023 - 571 47 45

Redactieadres

Prof. dr. Rick Lawson (voorzitter) · Prof. dr. Frank Israel

(vice-voorzitter) · Dagmar Brouwer · Prof. dr. Willem van der

Does · drs. Malou van Hintum · Emilie van Kinschot ·

Thomas van Klaveren · Nathan Oosthoek · Frank Rensen

· dr. Alexander Pleijter · Marten Jesse Pot

Jaarabbonementen

Een jaarabbonement op *Mare* loopt van september t/m

juni. Belangstellenden kunnen *Mare* thuisgestuurd

krijgen door €35 over te maken op IBAN

NL68RAB00103257950 ten name van Universiteit Leiden

(o.v.v. *Mare* en SAP-nummer 6200092091) en

vervolgens een bevestigingsmail met daarin hun adres

te sturen naar redactie@mare.leidenuniv.nl.

Studenten betalen €25

Ter controle graag in de bevestigingsmail ook het

studentnummer vermelden.

Adreswijzigingen, klachten en opmerkingen over de toezending

redactie@mare.leidenuniv.nl 071-5277272

Ingezonden mededelingen

Mededelingen voor het op donderdag verschijnende

nummer moeten uiterlijk de voorafgaande donderdag

16.00 uur in het bezit van de redactie zijn.

ISSN 0166-3690

Column

Waarom niemand kan plannen

Begin februari had ik een scriptieseminar waarin onze docent een wel heel bijzondere uitspraak deed. Nu zijn scriptieseminars sowieso bijzondere bijeenkomsten – zo maakte ik ooit mee hoe een docent begon met het fotograferen van alle studenten 'want anders leer ik die namen nooit' en was ik een andere keer getuige van de nog-net-niet-publiekelijke executie van een studente die een maand voor de deadline nog niets aan haar scriptie had gedaan waarna alle anderen prompt de wildste vorderingen verzonnen, dus verbaasd was ik allerminst.

Het ging over onze research design essays, die begin juni moesten worden ingeleverd. 'Als je tegen die tijd merkt dat je het niet af gaat krijgen, mail me dan even, ik heb veel liever dat je een week later een weldoordacht essay inlevert dan op tijd een broddelwerk', zei hij. Voor de onoplettende lezer: tussen begin februari en begin juni zitten vier maanden. Waaronder, in ons geval, een collegevrije periode van zeven weken. Er wordt dus al bij voorbaat van uitgegaan dat we niet kunnen plannen.

En dat kunnen we ook niet.

Ik zit nu in Oxford tussen de knappe koppen en ik viel in het eerste semester al bijna van mijn stoel van de schaal waarop er colleges geskript en nachties doorgehaald worden voor deadlines. Deze studenten zijn ontegenzeggelijk intelligent, maar op tijd beginnen met het schrijven van papers lukt ze gewoon niet. En dus vliegen de hartverscheurende 'man, ik heb echt wat slaap nodig'-verzuchtingen je om de oren. Ik maakte zelfs mee dat een studiegenoot de ochtend na een deadline uitgerust het lokaal binnenstapte en werd begroet met een gezellige 'hoe kun jij er altijd zo onberispelijk uitzien? Walgelijk.' Dit zijn overigens ook de studenten die in groten getale voor een academische carrière zullen kiezen om dan te klagen over de werkdruk, maar dat is weer een ander probleem.

Heel vreemd is het niet dat vaardigheden als goed plannen en monomaan studeren niet meer voldoende worden beheerst. Het is ook moeilijker om urenlang te blokken en

je aan je planning te houden dan dertig jaar geleden. Overal is afleiding, en die afleiding is ook nog eens leuker en geavanceerder dan in de vorige eeuw. Je wilt bijvoorbeeld niet weten in welke uthoeken van het internet ik ben geweest tijdens het schrijven van deze column, die ook best in een halfuurtje af had kunnen zijn.

Garri Kasparov heeft ooit gezegd: 'Zelfs het besef dat je afgeleid zou kunnen worden, is al afleiding', en dat was nog voor de tijd van de smartphones.

Onze aandachtspanne is korter geworden, waar de media rekening mee houden door ons nog kortere filmpjes en artikelen voor te schotelen, waardoor hij alleen maar korter en korter wordt. Ook het onderwijs speelt erop in. We krijgen deadlines voor de verschillende stappen van het scriptieschrijfproces en tussentoeetsen omdat grote brokken informatie in één keer toetsen niet meer haalbaar is. Ergens een treurige ontwikkeling. Je gaat een peuter die nog niet kan lopen ook niet ontmoedigen om het te proberen.

De vraag is of het erg is dat zo weinig mensen nog kunnen plannen. Is er in de samenleving van de toekomst behoefte aan mensen die zich aan hun planning houden en zich urenlang kunnen concentreren op één taak, of aan multitaskers die van een heleboel dingen een beetje weten? Ik denk aan beide. En aangezien iedereen tegenwoordig expert is in het laatste hebben alle jongeren die wel kunnen plannen op dit moment goud in handen.

Een geruststellende gedachte. Je hoeft helemaal niet slimmer te zijn dan de rest om beter werk af te leveren, maar je moet gewoon op tijd beginnen. Dus verwijs je eigen smoesjes over beter werken onder druk eindelijk eens naar de prullenbak en reken af met de stress en het schuldgevoel dat je stiekem voortdurend voelt. En niet uitstellen tot morgen.

MARIT DE ROIJ studeerde geschiedenis en Russische studies in Leiden en volgt nu een vervolgmastert in Oxford

Mensen

Batwölf, met rechts gitarist Frank Imthorn. 'We maken blije liedjes over rijden op een motor, hard crashen, en dan gewoon weer doorknallen.' Foto Duncan de Fey

'I am the devil, moehahaha'

Batwölf belandde als vreemde eend in de bijt op metalfest Fortarock

Tot hun eigen verbazing stond de Leidse rockband Batwölf zaterdag op het grootste metalfestival van Nederland: FortaRock in Nijmegen. *Mare* volgde de band van gitarist en universitair medewerker Frank Imthorn bij het grootste optreden tot nu toe.

DOOR VINCENT BONGERS 'Dit is een liedje over Satan. Dat ben ik dus, dat je het maar weet. Dus als je me straks op het terrein ziet rondlopen weet je dat je met Beëlzebub te maken hebt', roept zanger-bassist Jaap van Dorp van de Leidse band Batwölf tegen het publiek op 1 juni op FortaRock in het Nijmeegse Goffertpark. De band zet vervolgens een schurende punkriff in. Terwijl Frank Imthorn op zijn gitaar ramt, vliegt het zweet van zijn headbangende hoofd. 'I am the devil, moehahaha', brult Van Dorp. 'The root of all evil, moehahaha.' Hoewel de goedlachse zanger wellicht de minst overtuigende meester van de duisternis ooit is, wint hij wel ziertjes onder de honderden metalheads in *Hank's Garage*, een van de podia op het grootste metalfestival van Nederland.

Een van de bekeerlingen is een jongetje van een jaar of acht met lang blond haar. Hij draagt een gouden Slayer-ketting, een Metallica-zweetbandje en een T-shirt van Slipknot. Batwölf kan de concurrentie met deze metalgoden echter aan. Het ventje steekt zijn arm in de lucht en maakt het duivelshoorngebaar. Achter hem kijken zijn ouders goedkeurend toe.

'Dit wordt ons grootste optreden ooit', zegt Imthorn, medewerker van de studenten- en onderwijsadministratie van de Universiteit Leiden ('een leuke club mensen hoor'), een half uur voor de show. 'We spelen

vooral in heel kleine clubs', zegt drummer Niels van Ruiten. 'Meestal passen we niet eens met z'n vieren op het podium en staan we echt op elkaar gepropt', zegt Van Dorp.

Batwölf is een beetje een vreemde eend in de bijt op het festival waar metal overheerst. Imthorn: 'We spelen wat we zelf omschrijven als *punk & roll*. Het gaat er om dat we lol met elkaar hebben. Geen gezeik, gewoon spelen.'

Batwölf bestaat sinds 2017 en bracht vorig jaar de EP *Spare No One* uit. Imthorn speelde eerder in The Rudolfs, een band die *De Wereld Draait Door* haalde. Heel veel zin om daarover te vertellen heeft hij niet. 'Het gaat altijd maar weer over mijn exen, zucht hij. 'Ik begon inderdaad op mijn vijftiende met die band, maar die is al weer een tijdje ter ziele.'

Maar dat hij hier met Batwölf zou staan, had hij ook niet verwacht. 'De mail dat we op FortaRock mochten spelen, kwam op 1 april.' 'Het was gelukkig geen grap', zegt Van Dorp. 'We maken heel blije liedjes over het rijden op een motor, hard crashen, en dan gewoon weer doorknallen. Of over een figuur die ik bij een barbecue tegenkwam en die een Ramones T-shirt droeg. Ik dacht: "Die begrijpt het." Ik ging met hem praten en hij kende de band niet eens. Bleek hij het dat ding gekocht te hebben bij de H&M of zo.'

Tijd om om te kleden. 'Het oog wil ook wat', verklaart Van Dorp terwijl hij net als de rest een bowlingshirt aantrekt. Op de achterkant staat het door hem getekende beeldmerk van de band: een geflipte mutatie van een vleermuis en een wolf. 'Die shirts zijn ons dingetje', legt Imthorn uit. 'Onze gimmick.'

Voorop staan de voornamen van de bandleiden. Op de borst van gitarist Bram Vrijburg prijkt de naam 'Roy'. Imthorn: 'Roy is eigenlijk onze

gitarist, maar hij is op vakantie in Canada. Gelukkig kon Bram invallen.' 'Ik kan me nu als een debiel gedragen, want iedereen denkt toch dat ik Roy ben', zegt Vrijburg die normaal in de band *Shit Machine* speelt. Hij rolt de mouwen van het shirt wat op. 'Ik geloof dat Roy wel wat groter is dan ik, het valt wel erg ruim.'

Heel ingewikkeld was het niet om in te springen, zegt hij. 'We repeteren in dezelfde oefenruimte. Ik kende de nummers eigenlijk al redelijk goed.' Imthorn: 'Die shirts zijn trouwens ook heel handig. Na een optreden zijn ze doorweekt, dan trekken we ze uit, gooien ze in de koffer en dan mag Cees ze wassen.'

Hij wijst naar Cees Zwanenburg, die als roadie fungeert: 'Ik zorg ervoor dat we op tijd komen en dat er bier is...'

Imthorn: 'Maar het bier is op!' Er is inderdaad nog maar één Jupiler. 'Delen dan maar.' Zo verwijtend mogelijk kijken de bandleiden naar Zwanenburg. 'Rustig, reageert hij. 'Wordt aan gewerkt.' En al snel verschijnt er inderdaad een medewerker van het festival met verse sixpacks. 'Zie je wel!'

Showtime. Om tien voor twee beklimt Batwölf het podium. Spelen in de tropische hitte van Nijmegen blijkt nog best een uitdaging. De bril van gitarist Vrijburg dreigt van zijn bezweten neus te glijden. Zijn vriendin Marieke Knoppert sprint naar voren en weet net op tijd de bril weer omhoog te duwen.

In het publiek: een jongen met een felrode rolstoel. Hij balt zijn vuisten en steekt ze in de lucht. De man achter hem beweegt de stoel furieus heen en weer. De duivel heeft inderdaad de beste liedjes.

'Duclo! Kom effe', roept Van Dorp, tegen het eind van het optreden. 'Ah, kom nou effe... Duclo! Kom nou!' Een grote kalende man met een im-

posante buik schuifelt naar voren en stap het podium op. Tot zijn afgrijzen krijgt hij de basgitaar van de zanger om zijn nek gehangen. Dan kan Van Dorp bij het laatste nummer schreeuwend in de moshpit duiken.

'Dat was kut, want ik kan niet basen', zegt slachtoffer Duclo van der Veen, een vriend van de band, na de show. 'De enige keer dat ik een bas beet heb gehad zat-ie in een *flight case*. Gelukkig hoefde ik maar één snaar aan te slaan. Dat lukte nog net.'

Doorweekt van het zweet stapte de band van het podium. 'Even uitdampen', puft Imthorn, terwijl hij een biertje pakt. Van Ruiten: 'Het was natuurlijk al warm, en er stonden nog felle lampen op de hi-hats, die dingen stonden echt te gloeien.' Vrijburg: 'Het werd zo vochtig dat mijn plectrum haast uit mijn vingers glipte.'

'Ik zweet me de tandjes', zegt Van Dorp. Hij knoopt zijn bowlingshirt los en toont zijn kletsnatte stevige buik. 'Sexy hè, niet van het bier hoor', merkt hij op. Hij grijpt naar een flesje water. 'Ik drink namelijk geen alcohol. Ik vond het vroeger te lekker, vandaar.'

De band is tevreden. 'Het is toch vooral een metalfestival', zegt Van Ruiten. 'Dan is het toch even kijken of mensen ons leuk vinden, dat was wel zo. Het stond in ieder geval vol.'

'Best wel oké', vat Imthorn de show samen.

'Dat is trouwens ook de bandslogan. Het was heel leuk, maar in principe geldt voor al onze optredens: we spreken af bij de oefenruimte, komen allemaal te laat, gooien de spullen in de auto en vertrekken. Spelen vervolgens en rijden weer terug. Het is eigenlijk heel simpel allemaal.'

Batwölf, met van links naar rechts: Bram Vrijburg, Niels van Ruiten, Jaap van Dorp en Frank Imthorn. 'Best wel oké.' Foto Duncan de Fey

Nieuws

Nieuwe diversity officer

Dr. Aya Ezawa is de nieuwe diversity officer van de universiteit. Ze volgt Isabel Hoving op, de eerste diversity officer van alle Nederlandse universiteiten, die de functie sinds 2014 vervulde. Ezawa is universitair docent aan het Instituut voor Regiostudies en houdt zich onder andere bezig met sociologisch onderzoek naar alleenstaande moeders in Japan. Sinds 2012 is zij actief betrokken bij het oprichten van het diversiteitsbeleid van de universiteit. Dit beleid heeft in de komende periode 'als doel zowel diversiteit als inclusiviteit in de leer- en werkomgeving, het curriculum en onderzoek te bevorderen', aldus de universiteit. 'En door samenwerking met expertisecentra en beleidsdirecties, faculteiten en instituten het diversiteitsbeleid op alle niveaus van de universiteit te ontwikkelen.'

Cliteur toch

fractievoorzitter

Paul Cliteur wordt toch fractievoorzitter voor het Forum van Democratie in de Eerste Kamer. Eerder had de Leidse hoogleraar rechten bedankt voor de functie, omdat hij zich 'meer zag als tweede man' in plaats van fractieleider. De elf andere senatoren van zijn partij waren het niet met hem eens en stemden unaniem voor zijn voorzitterschap. De partij heeft daarnaast oud-generaal Toine Beukering naar voren geschoven als kandidaat voor het Kamervoorzitterschap, nadat Ankie Broekers-Knol dinsdag afzwaaide. Het Forum stelt dat het recht een nieuwe voorzitter aan te wijzen 'in principe' aan hen toekomt, als grootste partij. Dat staat niet vast. De verkiezing voor het voorzitterschap is op 25 juni.

Negen Leidse Vidi's

Eind mei kregen negen Leidse onderzoekers een zogeheten Vidi-beurs van subsidieverstrekkers NWO. Dat is een bedrag van 800.000 euro waarmee ze de komende vijf jaar een eigen onderzoekslijn mogen opzetten. In totaal dienden in deze Vidi-ronde 443 onderzoekers een ontvankelijk onderzoeksproject in voor financiering. Daarvan zijn nu 85 gehonoreerd. Dat komt neer op een honoreringspercentage van 19%. Vier van de Leidse Vidi's gaan naar het LUMC, en drie naar de bètafaculteit. Ook politicooloog Tom Louwerse (FSW) en letterkundige Rick Honings van de faculteit Geesteswetenschappen kregen zo'n subsidie.

Oudste wetenschapsprijs

Op maandag 3 juni is het Legatum Stolpianum uitgereikt aan Sem de Maagt. Het Legatum Stolpianum werd in 1753 aan de Universiteit Leiden ingesteld door Jan Stolp en is de oudste nog bestaande Nederlandse wetenschapsprijs. Het legaat was in eerste instantie een jaarlijkse prijsvraag op het terrein van de 'natuurlijke theologie'. Vanaf halverwege de twintigste eeuw wordt de prijs elke vijf jaar uitgereikt voor werk binnen het terrein van de godsdienstfilosofie, ethiek en religiewetenschappen.

De Maagt, werkzaam als docent aan de Universiteit Utrecht, ontving de prijs ter waarde van 2000 euro voor het proefschrift *Constructing Morality: Transcendental Arguments in Ethics* (2017). In dit proefschrift behandelt hij morele uitspraken en fundamentele morele principes.

Odessa weer Odessa

Uitgaansgelegenheid Odessa aan de Hogewoerd in Leiden heet sinds vorige week weer gewoon Odessa. Blijkbaar heette de onder studenten populaire stek het afgelopen halfjaar 'Jaune', met een horeca-concept dat meer op feesten was gericht. In het *Leidsch Dagblad* verklaarde eigenaar Bert Jansen dat hij de markt verkeerd heeft ingeschat. 'Toen ik de Odessa-stickers weer op de ramen plakte, dacht mijn buurman dat ik aan het schoonmaken was. Hij had niet eens gemerkt dat de tent een half jaar anders heeft geheten.'

Toch verplichte matching

College en raad sluiten alsnog een compromis

De universiteit gaat toch verplichte matching invoeren. Vorige maand werden het college van bestuur en de universiteitsraad het niet eens over de regeling en trok vice-rector Hester Bijl het voorstel in. Na nieuwe onderhandelingen ligt er nu een compromis waar de raad mee in heeft gestemd.

DOOR VINCENT BONGERS De universiteit wil scholieren zo goed mogelijk informeren over de opleiding die ze mogelijk gaan kiezen, om zo studie-uitval tegen te gaan. Opleidingen bieden dan ook al matchingsactiviteiten aan. Die zijn echter bij veruit de meeste studies

niet verplicht. Het college van bestuur wil daar verandering in brengen en universiteitsbreed verplichte matching invoeren.

De universiteitsraad had vorige maand stevige kritiek op de plannen en wilde niet instemmen met het voorstel van het college. Vice-rector Hester Bijl trok het plan dan ook weer in.

'Er waren de nodige twijfels over het voorstel', aldus Bart van der Steen, fractievoorzitter van partij FNV Overheid in de universiteitsraad. 'Het is een grote investering maar we weten niet zeker wat deze oplevert. Het is namelijk nog niet zeker of deze matching ook de uitval in het eerste jaar zal helpen terugbrengen. Daarnaast is het vooral voor kleine opleidingen duur. Een

faculteit als Geesteswetenschappen heeft bijvoorbeeld veel opleidingen. Daar kan verplichte matching leiden tot hoge kosten en werkdruk.

Het verschil van mening met het college ging onder andere over het voornemen om in vijf jaar alle bacheloropleidingen online matchingsmodules te laten ontwikkelen. Dat vond de raad te snel, omdat er nog onduidelijkheid is over de kosten en opbrengst.

Toch werd er alsnog een oplossing gevonden waar alle partijen in de raad en het college van bestuur zich in kunnen vinden. De raad vindt het belangrijk dat een opleiding er zelf voor kan kiezen of ze de komende drie jaar meedoet of niet', zegt Van der Steen. 'Er is besloten om de komende drie jaar eerst met opleidin-

gen te gaan werken die zelf willen matchen, en goed bij te houden wat de kosten en baten zijn.'

Het college gaat die opleidingen dan ook ondersteunen met het ontwikkelen van een online module voor verplichte matching. Van der Steen: 'Over drie jaar volgt er dan een evaluatie, die we vervolgens samen met het college bespreken. Als verplichte matching een groot succes blijkt te zijn, dan wordt het verder uitgerold. Als blijkt dat er toch nog losse eindjes zijn, gaan we daar als raad met het college over in gesprek. Het is niet zo dat er over drie jaar opnieuw een formeel instemmingsmoment is, maar de raad wordt wel betrokken bij de evaluatie.'

Open access-plan is jaar uitgesteld

De open-access-soep van Plan S wordt toch niet zo heet gegeten als 'ie werd opgediend, maar vanaf 1 januari 2021 gaat het toch echt beginnen.

Veel wetenschappelijke publicaties zitten achter de betaalmuren van uitgevers, ook al zijn ze van belastinggeld betaald. Overheden willen van die betaalmuren af, en daarom kwam de Europese Commissie eind vorig jaar met een plan: Plan S. Vorige week kwam daar een geüpdatete versie van.

In hoofdlijnen blijft het precies hetzelfde: alles moet open access, hybride publicaties (die alleen open access zijn als je extra betaalt) zijn uit den boze, volgens een Creative Commons-licentie (je mag dus geen auteursrechten overdragen aan de uitgever), en de publicatiekosten mogen niet te hoog zijn. Als je onderzoek doet met geld van een deelnemende organisatie, moet je volgens die voorwaarden over je onderzoek publiceren. Een aantal

van de deelnemers zijn belangrijke geldschieters voor Leids onderzoek: NWO, ZonMw, de ERC en de Bill & Melinda Gates Foundation, bijvoorbeeld.

Wat er anders is: de ingangsdatum van de overgangperiode is met een jaar verschoven. Niet al in januari, maar pas vanaf 2021. Er was in het originele plan wat onduidelijkheid over de rol van repositories: universitaire websites waarop artikelen openbaar worden gemaakt. Dat telt als open access, mits het om de gepubliceerde versie of in elk geval het geaccepteerde manuscript gaat, en er geen verdrag op wordt gezet.

Om uitgevers mee te krijgen, mogen daar "transformatieve afspraken" mee worden gemaakt, zoals in Nederland tussen de universiteiten en de grote uitgevers al plaatsvonden. Begin 2025 moet zo'n uitgeverij of wetenschappelijk genootschap in elk geval uitgetransformeerd zijn naar volledige open access voor wie S-geld ontvangt. **BB**

'UvA-rector pleegde plagiaat in Leidse tijd'

Dymph van den Boom, de oud-rector magnificus van de Universiteit van Amsterdam, lijkt plagiaat te hebben gepleegd in haar Leidse proefschrift.

Deze week schreef *NRC Handelsblad* dat prof. Dr. Dymph van den Boom in haar toespraken als rector van de UvA teksten van andere mensen gebruikte zonder duidelijk te maken dat de woorden niet van haarzelf afkomstig waren. Ook in het bekroonde proefschrift waarop ze in 1988 in Leiden promoveerde, zou niet correct geciteerd zijn.

NRC spreekt van 40 gevallen: 'Soms wordt in het geheel geen bron vermeld; in andere gevallen maakt het noemen van een bron niet duidelijk dat er zonder aanhalingstekens tekst is gekopieerd. Het patroon is hetzelfde als in de redes.'

De ontdekking van onderzoeks-

journalist Frank van Kolfschoten is extra pikant omdat Van den Boom zich als bestuurder actief inzette tegen plagiaat.

In een reactie aan *NRC* gaf Van den Boom aan dat toespraken niet langs dezelfde lat gelegd moeten worden als wetenschappelijke publicaties. En haar proefschrift was geschreven in een tijd waarin promovendi nog niet goed werden geschoold in correcte bronvermelding. Zowel haar promotor, professor emeritus Dolph Kohnstamm, als promotiecommissielid professor emeritus Willem Koops, spreken dat echter tegen. 'Zo slordig met teksten omspringen heette ook toen al plagiaat', aldus Koops in *NRC*.

De UvA heeft een externe commissie ingesteld om te onderzoeken of er sprake is van plagiaat in de openingstoespraken en het proefschrift, en neemt geen standpunt in tot die commissie klaar is. **BB**

Peli-python terug bij baasje

De Peli-python die op 19 mei werd aangetroffen bij de ingang van de Pelikaanhof is weer terug bij zijn baasje.

De eigenaar, die op de tweede verdieping van het studentencomplex woont, vermoedt dat de koningspython uit het raam gevallen is.

Hoe de slang uit het terrarium ontsnapt is wist hij niet, aldus Yvonne Hijman van de dierenambulante. De eigenaar sprak alleen Engels, waardoor het wat langer duurde

voor hij het dier op Amivedi, een site die gevonden en verloren dieren registreert, had gevonden.

Door de media-aandacht die ontstond rondom de slang werd hij na een paar dagen toch op het juiste spoor gezet. Ook toen kreeg hij het dier nog niet gelijk mee. 'Omdat het nieuws zo groot uitgemeten werd in de media, loop je altijd het risico dat slangenliefhebbers beweren dat het hun dier is', vertelt Hijman. 'Maar de eigenaar kon met foto's duidelijk aantonen dat het zijn slang was.' **EVDS**

Geen renteverhoging

Onderwijsminister Ingrid van Engelshoven heeft haar wetsvoorstel om de rente op studieschuld te verhogen ingetrokken. Er is te weinig draagvlak in de Eerste Kamer.

Het idee was om de rente-basis voor studieschulden te verhogen. Dat is nu de vijfjaarsrente, maar dat zou de rente voor tien jaar worden. Die is hoger, en dan betalen studieschuldenaren dus meer geld. Gemiddeld een paar duizend euro, afhankelijk van hoe de rentestand zich ontwikkelt. Al die duizendjes samen zouden de overheid zo'n 226 miljoen euro opleveren, handig om de begroting sluitend te krijgen.

De oppositie was fel tegen, maar het voorstel kwam toch door de Tweede Kamer, want daar heeft de

coalitie een meerderheid. In de Eerste Kamer echter niet, want de VVD-fractie had senator Anne-Wil Duthler eruit gegooid. En Duthler gaf aan dat ze niet van plan was om voor het plan te gaan stemmen. Ook Van Engelshovens eigen partij D66 sprak grote twijfels uit.

Afgelopen maandag maakte Van Engelshoven bekend dat ze het plan niet meer ter stemming ging brengen. Dat roept natuurlijk wel de vraag op waar de overheid die 226 miljoen dan vandaan moet halen. PvdA-Tweede Kamerlid Kirsten van den Hul stelde daar dinsdag al Kamervragen over: 'Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat het niet-wijzigen van de rentestaf niet gaat leiden tot extra bezuinigingen in het onderwijs?' **BB**

Toch niet op kamers bij werklozen

Ministerie schiet kamerplan van Gemeente Leiden af

Het plan van Leidse wethouder Yvonne van Delft (GroenLinks) die wilde dat bijstandsgerechtigden kamers mochten verhuren aan studenten, is van de baan. Volgens de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Tamara van Ark ontbreekt de wettelijke grondslag.

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK Eind april presenteerde wethouder Van Delft haar plan: bijstandsgerechtigden zouden studenten in huis moeten kunnen nemen tegen een vergoeding van maximaal 237 euro, waarvan ze 170 euro in eigen zak mochten steken.

Doel: zowel de kamernood verminderen als de eenzaamheid onder bijstandsgerechtigden aanpakken. Van Delft hoopte dat dit wettelijk mogelijk kon worden door het in huis nemen van studenten te laten vallen onder vrijwilligerswerk. Dat blijkt niet mogelijk.

'Het is natuurlijk gewoon balen, hartstikke jammer', reageert Yvonne van Delft op het besluit.

'Toen we doorkregen dat het plan een hoop commotie veroorzaakte, hebben we de uitvoering wel *on hold* gezet. Er is dus niet veel werk verloren gegaan.'

Met die commotie doelt Van Delft op Kamervragen die naar aanleiding van de pilot werden gesteld aan maar liefst drie ministeries. Ook in de Leidse gemeenteraad werd ge-

mengd op het plan gereageerd.

De raad is bovendien van mening dat zij niet voldoende bij de uitvoering van de pilot is betrokken. Van Delft geeft aan dat het college daar niet toe verplicht was. 'Deze pilot valt onder uitvoering, daar gaat de raad niet over. De raad gaat alleen over de kaders waarbinnen iets wordt uitgevoerd, de manier waarop is aan B en W. Dit lag in onze bevoegdheid.'

Toch begrijpt ze de kritiek wel. 'We hadden niet ingeschat dat het onderwerp zo gevoelig zou liggen. De redenatie was: "We slaan met de pilot twee vliegen in een klap, iedereen blij", bij wijze van spreken. Achteraf gezien hadden we het beter eerst aan de raad kunnen voorleggen.'

De felste tegenstander, VVD

Leiden, noemt het besluit van de Staatssecretaris van Sociale Zaken 'verstandig, want zoals wij eerder aangeven leek de pilot gebaseerd op gegoochel met geldende wet- en regelgeving.' De partij noemt het plan 'ondoordacht' en hoopt dat het college in de toekomst 'met plannen die wel werken' op de proppen komt. 'Het is namelijk hard nodig dat er wordt gezorgd voor meer studentenhuisvesting, en dat meer bijstandsgerechtigden aan het werk worden geholpen in plaats van aan een zakcentje.'

Overigens had nog geen enkele bijstandsgerechtigde zich gemeld voor het in huis nemen van een student. 'Maar omdat we alles *on hold* hadden gezet, hadden we hen dus ook nog niet actief uitgevraagd,'

aldus Van Delft.

Wel heeft het plan de interesse gewekt van de gemeente Groningen, die net als Leiden te kampen heeft met een tekort aan studentenwoningen. Ook voor die gemeente gaat het feest dus niet door.

Intussen blijft Van Delft broeden op alternatieve plannen om de kamernood aan te pakken. 'Met deze pilot hoopte ik al een steentje te kunnen bijdragen, maar dat is niet gelukt. Veel andere plannen zijn al gaande, zoals het bijbouwen van 2700 woningen. We blijven er mee bezig.'

Betekent dat ook dat studenten deze zomer niet meer op de camping hoeven te bivakkeren? 'Daar doe ik geen uitspraken over', zegt Van Delft, 'maar we zijn er nog niet.'

Scriptiebeoordeling gaat op de schop

Het faculteitsbestuur van Sociale Wetenschappen wil de manier waarop scripties worden beoordeeld over de hele faculteit gelijk-trekken. Die ligt namelijk nogal eens onder vuur bij visitaties.

Dat zei bestuurslid Kristiaan van der Heijden tijdens de faculteitsraadsvergadering van vorige week, toen het bestuur het plan voorlegde aan de raad.

Het bestuur wil de onafhankelijkheid tussen de eerste en de tweede lezer beter waarborgen, en daarnaast duidelijke informatie geven over procedures – wat er gebeurt als de eerste lezer een voldoende, en de tweede lezer een onvoldoende geeft, bijvoorbeeld (dan kan er een derde lezer worden ingeschakeld door de examencommissie). En of er alleen hele en halve cijfers gegeven mogen worden, of ook in decimalen (het

eerste). Daarnaast wil het bestuur dat er een digitaal systeem komt, om het voor docenten ook iets makkelijker te maken. Er komt eerst een pilot, die waarschijnlijk in 2020 van start gaat.

Bij visitaties scoort de faculteit niet zo goed op het beoordelen van scripties, zegt Van der Heijden. Omdat het nu per opleiding is geregeld, gaat het nog weleens mis bij het invullen van de formulieren – dat gebeurt niet altijd, terwijl een student wel een schriftelijke toelichting mag krijgen voor het cijfer. Maar het is ook voorgekomen dat een lid van een visitatiepanel tot een ander eindoordeel kwam bij het nakijken van een scriptie. Van der Heijden is het niet eens met het idee dat het panel 'een gouden standaard' is, zegt hij. 'Dat is ook niet het uitgangspunt. Maar wel een extra argument om dit te doen.' **AK**

'Besteed schoonmaak niet uit'

De universiteitsraad wil dat de universiteit zelf de schoonmaak van de gebouwen gaat doen. Op die manier zijn er meer garanties dat de arbeidsomstandigheden voor schoonmakers voldoende zijn. Het college van bestuur ziet echter geen redenen om te stoppen met het uitbesteden.

De universiteitsraad besprak onlangs de bestuurlijke financiële rapportage over eind 2018. De raad wilde meer weten over de kosten van de schoonmaak. Die zijn hoger dan ingeschat.

'Daarnaast maken we ons zorgen over de arbeidsomstandigheden van schoonmakers', zei Dahran Coban van studentenpartij ONS. 'Kunnen we de schoonmaak niet beter zelf organiseren?'

'De kosten zijn hoger omdat er een drietal gebouwen zijn bijgekomen', reageerde vice-collegevoorzitter Martijn Ridderbos. 'Het gaat om het PJ Vethgebouw, Stichtage en de Beehive.'

Het college heeft geen plannen om de schoonmaak 'in-house' te ha-

len. 'We besteden al 35 jaar uit en dat houden we ook zo. Er zijn bedrijven die het veel beter kunnen dan wij.'

De schoonmaak is aanbesteed bij Hago voor de onderwijsgebouwen. De CSU maakt de kantoren van de universiteit schoon.

'De universiteit heeft natuurlijk wel de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat het bedrijf dat we inhuren het werk op een goede manier doet. In de aanbesteding formuleren we de criteria waar de schoonmaak aan moet voldoen. Dat gaat om kwaliteit, maar ook over hoe het bedrijf omgaat met haar medewerkers.'

Bart van der Steen van personeelspartij FNV: 'Het kan geen kwaad om te bekijken wat het kost als we zelf de schoonmaak doen. De kantines worden ook door het Universitair Facilitair Bedrijf schoongemaakt. Het leveren van schone gebouwen hoort ook bij de bedrijfsvoering.'

Van der Steen was ook kritisch op de omstandigheden waaronder schoonmakers hun werk moeten doen.

'Een schoonmaker die bij mij op

kantoor kwam, vertelde hoeveel uren ze kreeg om het gebouw waar ik werk schoon te maken. Dat was echt te weinig, legde ze uit. Dat had ze ook aan haar leidinggevende gemeld. Dat soort kritiek leveren zorgt nog wel eens voor problemen. En inderdaad: die schoonmaakster is er nu niet meer. Laten we dan ook kijken of we het zelf kunnen doen. Dat is in ieder geval beter voor de positie van de schoonmakers.'

Ridderbos: 'Ik heb wat moeite met een betoog dat uitgaat van een groot aantal aannames. We besteden niet alleen uit omdat het goedkoper is. Ook om een kwalitatief goed product te krijgen. We bekommeren ons om het personeel dat het werk uitvoert. We kijken elk jaar hoe dat loopt. Als er concrete aanwijzingen zijn dat er iets niet goed gaat, dan hoor ik dat graag.'

Maar, zo vervolgde hij: 'Ik moet echter iets meer hebben dan een opmerking in de trant van: "We hebben gehoord dat." Het college wil best bij een contractverlenging nog eens goed naar de arbeidsomstandigheden kijken.' **VB**

Meer Engels in de raad

Het college van bestuur en de universiteitsraad hebben afspraken gemaakt over het gebruik van Engels in de raad. Zo worden er meer stukken in het Engels vertaald en komen er 'verkenningen naar een betaalde stage simultaan vertalen.'

Studentenpartij DSP The Hague heeft een zetel in de universiteitsraad. De zetel wordt ingenomen door de Noorse Viktor Blichfeldt (international studies), die geen Nederlands spreekt. De beleidstaal van de universiteit is echter Nederlands. Dat leverde al problemen op voor Blichfeldt, die al eens met de rector botste over het gebruik van Engels in de raad.

Langzaam maar zeker worden er echter maatregelen getroffen om medewerkers en studenten die het Nederlands niet beheersen tegemoet te komen. Inmiddels heeft Blichfeldt een taalbuddy en heeft de raad het college van bestuur verzocht om meer raadsstukken naar het Engels te vertalen. De raad en het college hebben nu een 'werkwijze taalvoor-zieningen' opgesteld. Daarin staat dat de bestuurstaal weliswaar Ne-

derlands blijft, maar dat raadsleden die deze taal niet beheersen hulp krijgen. Zo blijft de taalbuddy ook komend collegejaar beschikbaar en komt er een onderzoek naar een mogelijke betaalde stage simultaan vertalen. Verder bekijken de partijen per vergadering welke stukken vertaald moeten worden en of dat haalbaar is. Ook kunnen niet-Nederlandstalige leden de agenda met de raadsvoorzitter en griffier van tevoren doornemen. Verder is het vooroverleg van de fractievoorzitters 'zoveel mogelijk' in het Engels.

'Dit is een stap in de juiste richting', vindt Viktor Blichfeldt. 'Het is de eerste keer dat het college het punt echt erkent en er zaken over op papier zijn gezet. Het is wel een intern werkdocument, dus de afspraken zijn niet vastgelegd in het taalbeleid van de universiteit.'

'Het is fijn dat het stuk ook naar de faculteitsraden wordt gestuurd. Het is echter beslist niet zo dat deze raden het ook zo moeten aanpakken. Het is wel prettig dat er zaken op papier staan. Dan hoeft het wiel niet steeds opnieuw te worden uitgevonden.' **VB**

Rembrandt studeerde hier ook nog in 1622

Rembrandt van Rijn blijkt niet, zoals altijd werd gedacht, alleen maar in 1620 te zijn ingeschreven aan de Universiteit Leiden. Uit archiefmateriaal blijkt dat hij zich ook twee jaar later opnieuw inschreef.

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK 'Niemand heeft zich er ooit vragen bij gesteld dat hij langer stond ingeschreven', zegt conservator prenten en tekeningen Jef Schaeps van de Universiteit Leiden. 'Men ging ervanuit dat er geen vervolg was op dat ene jaar.' Totdat collega Mart van Duijn, conservator Westerse handschriften en archieven, zich ging verdiepen in Leidse archiefstukken. Aanleiding voor dat onderzoek was de voorbereiding op de tentoonstelling over Rembrandt wegens het huidige Rembrandtjaar. Het is dus niet helemaal toevallig dat de vondst precies in het Rembrandtjaar is gedaan: 'Door de tentoonstelling zijn we het op het spoor gekomen. Maar we hebben het nieuws dus niet twee jaar onder de knop gehouden, we weten dit pas

ongeveer twee maanden.'

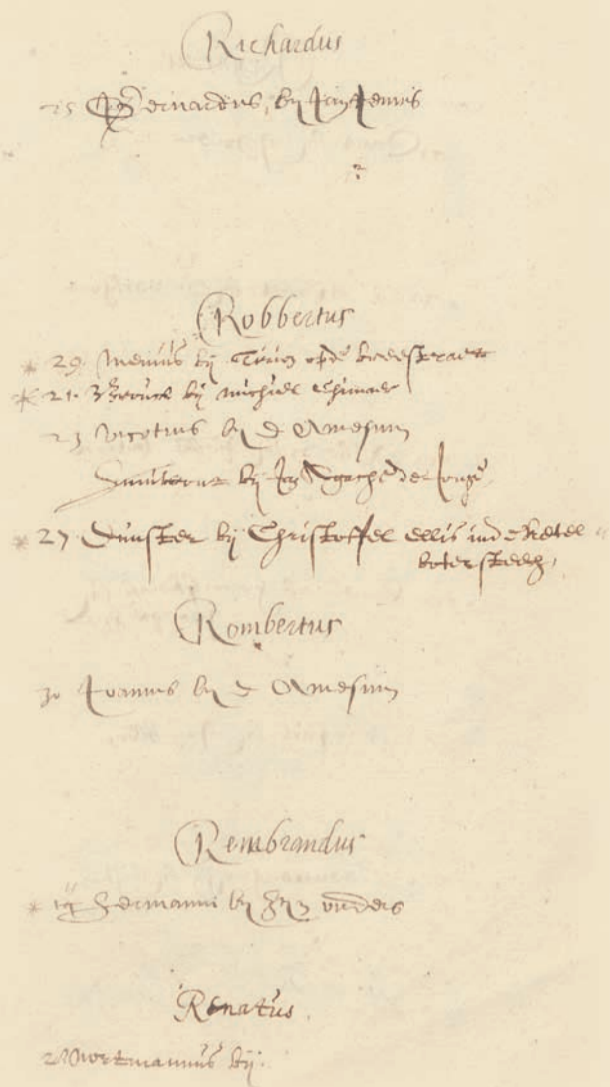
Dat Rembrandt zich in 1622 wederom inschreef, blijkt uit onderzoek in de zogenoemde recensieboeken: herinschrijvingsboeken waarin werd opgeschreven wie zich voor dat collegejaar had aangemeld. Maar als Rembrandt zich in 1620 en 1622 had ingeschreven, hoe staat het dan met 1621? 'Veel van die boeken zijn niet bewaard gebleven', vertelt Schaeps. 'Of hij zich ook in 1621 en de jaren na 1622 heeft ingeschreven, is niet naar boven gekomen. Maar we gaan ervanuit dat hij ook in 1621 stond ingeschreven, dat moet haast wel.'

Of Rembrandt ook een serieuze student was, kan op basis van het materiaal niet worden gezegd. 'Hoe ijverig hij was en of hij bij alle colleges zat, weten we dus niet. Maar het leverde wel belastingvoordeel op als je was ingeschreven. Zo verviel de taks op drank, dus je kon goedkoper bier drinken. Maar Rembrandt was de zoon van een rijke molenaar, dus het is niet aannemelijk dat dat de reden was dat hij stond ingeschreven.' Schaeps en Van Duijn zijn 'heel

blij en verrast', maar ook verbaasd dat de ontdekking nooit eerder is gedaan. 'Met alle boeken die over Rembrandt zijn verschenen, kun je kasten vullen. Je zou verwachten dat die recensieboeken dus al tien keer bekeken zijn.' Dat dit niet is gebeurd, wijt Schaeps aan het feit dat de recensieboeken bij velen onbekend zijn.

Gaat er ook iets gebeuren met deze nieuwe kennis? Zeker, zegt Schaeps. 'Onno Blom, die bezig is met een biografie over de jonge Rembrandt, heeft al gezegd dat hij het opneemt. En we zijn ook al benaderd door andere mensen die erover willen schrijven of het willen laten zien in tentoonstellingen. Deze informatie zou absoluut moeten worden toegevoegd aan nieuwe drukken. De biografieën moeten worden aangepast.'

Donderdag 20 juni zijn het nieuw gevonden document en de al eerder ontdekte documenten van Rembrandts inschrijving voor iedereen te bekijken vanaf 19:30 uur in de UB.

Maretjes

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan.

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord**, 32 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8, waarvan 7 met vergoeding van 5 tot 10 euro. **Voortgezet onderwijs**: *Oefenen voor staatsexamens NT2, niveau 2. *Economie, 4havo. **Leiden-Zuid**, 10 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8. **Onderwijswinkel Driftstraat 77**, ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

Enhousiast student(e) gezocht als project-assistent bij **zangproject** rondom de Franse renaissance dichter Clément Marot. O.a. muziek van Sweelinck. Handig met computer, Excel, Facebook? 2 à 3 uur per week. 100 à 150 € per maand. Bel Margot Kalse, 0628540731

Help jij een jongere ook verder? Als vrijwilliger kun je veel voor een jongere betekenen! Het Humanitas Maatjesproject voor jongeren in Alphen a/d Rijn zoekt vrijwilligers. info: bel/app/mail Maroeska Olsthoorn: m.olsthoorn@humanitas.nl / 06-48530651, kijk op: www.humanitas.nl

Woensdag 12 juni Inloopconcert, Academiegebouw 13.00uur. Carel Comes van Batenburg (orgel) o.a. fanfare van Bonigton en Ashford, Gigue en Sarabande van Händel, vier oude dansen. Toegang is vrij.

<https://www.universiteitleiden.nl/dossiers/kunst-en-cultuur/universiteitsorgel>

Post-doc zoekt slaapplek voor één of twee nachten per week tegen een redelijke vergoeding. gerjanvandijk@hotmail.com

Zaterdag 15 juni tussen 12 en 14 uur vindt op de Beestenmarkt het eerste **Studentensnelschaakkampioenschap** plaats. Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Leidse schaakvereniging Philidor en van de 444-feesten van de Universiteit Leiden gaan Leidse studenten de strijd met elkaar aan. Ook zijn er op het plein tal van unieke schaakactiviteiten: simultaan, blindschaak, toernooities en bijzondere activiteiten voor de jeugd. Daarbij stelt de Leidse Studenten Schaakclub Morphy samen met Philidor alle studenten, van universiteit en hogeschool, in de gelegenheid een gooi te doen naar het kampioenschap in een krachtmeting die zich afspeelt tussen 12 en 14 uur. De winnaar ontvangt de fraaie 444 BOKAAL en mag zich een jaar lang Leids kampioen noemen. Rector Carel Stolker reikt de bokaal uit. Deelname is gratis. Aanmelding kan via bestuurmorphy@gmail.com en kan ter plekke ook nog tot KWART VOOR TWAALF. Deelname is gratis voor alle Leidse studenten aan universiteit of hogeschool. Bewijs van identiteit en studieactiviteit verplicht.

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi-commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. BTW voor elke vijftiendertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet B.V., postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023-571 47 45. E-mail: Zandvoort@bureauvanvliet.com

Achtergrond

Ze weten dat we toch weer vertrekken

> Vervolg van de voorpagina

Aneeka (23, midden oostenstudies, wil niet met haar achternaam in de krant) huurt een gedeelde studio via Housing Office. 'Ze doen alsof dat een service is, maar voor mijn gevoel is het een bedrijf.' Ze betaalt 495 euro, de studio is in een souterrain. Het is één open ruimte van negen vierkante meter met een keuken erin en een aparte badkamer.

'Er is bijna geen privacy', zegt Aneeka. 'Maar je hebt een huis nodig, dus je accepteert het.' Ze trof het niet schoon aan en er staan nog zes verhuisdozen vol met spullen van vorige bewoners. Het douchegordijn is zwart van de schimmel, de verwarmingen stonden tot vorige week vol aan en konden niet worden uitgezet. 'En er zijn maar twee ramen die een

klein stukje open kunnen. Vorige week zijn de verwarmingen, na twee maanden klagen, gemaakt.'

Volgens universiteitswoordvoerder Caroline van Overbeeke is het 'onzin' dat het Housing Office een verdienmodel is. 'Wij mogen geen eerste-geldstroommiddelen aan huisvesting van studenten besteden. De kosten moeten dus op een andere manier worden gedekt.'

Internationale studenten betalen daarom 350 euro aan Housing om een kamer te vinden. Krijgen ze een aanbod, dan zijn ze dat geld kwijt, ook al weigeren ze de woning. Accepteren ze het aanbod wel, dan betalen ze ook 150 euro contractkosten. 'Wat wij vragen komt overeen met wat andere verhuurders rekenen, dus deze kosten zijn volgens ons redelijk.'

Uit de opbrengsten van de 'hou-

sing fee' worden overheadkosten betaald, en het bedrag van 150 euro dekt de kosten voor het opstellen van een contract en inspectie van kamers, zegt Van Overbeeke. 'De kamers worden geïnspecteerd op gebreken en ontbrekende inventaris. Als dit niet goed gaat, kunnen de studenten dit melden.'

Aneeka's huisgenoot is inmiddels vertrokken, dus de resterende twee maanden heeft ze de studio voor zichzelf. Voor één persoon is het prima, vindt ze. Hoewel ook zij het idee heeft dat ze te weinig krijgt voor wat ze betaalt, gaat ze er geen punt van maken: 'Ik ben waarschijnlijk ook zo'n internationale student die er niks aan gaat doen, omdat ik toch weer weg ga.'

DOOR SUSAN WICHGERS

Te vaak geklaagd? Dan nemen de schoonmakers wraak

'Toen we aankwamen was het al heel vies, maar het werd er niet beter op', vertelt Clarisa Jimenez (26, air and space law) van de Kaarsenmakerstraat. De schoonmakers kwamen niet opdagen, of deden half werk. 'We hebben echt veel geklaagd bij DUWO. Ze zeiden steeds dat het ging veranderen, maar er gebeurde niks.'

Een heel semester en een huurderspetitie later, was DUWO toch overtuigd van het probleem en wisselde van schoonmaakbedrijf. De eerste paar weken ging het iets beter. Daarna ging het weer mis. 'We mochten

niet meer klagen bij DUWO, klachten moesten direct naar het schoonmaakbedrijf. Zij maakten op hun beurt niet meer schoon, maar maakten zelfs opzettelijk dingen vies en kapot', zegt Jimenez. 'Op een dag zaten er drie wc-rollen in het toilet, waardoor er een verstopping ontstond. We vonden eieren op de muur, kapotte glazen en opgeveegd vuil in de gootsteen. Of ze kwamen om 7 uur 's ochtends en schreeuwden in de gangen.'

Als reactie op hun klachten krijgen ze te horen dat ze niet zomaar beschuldigingen mogen uiten. 'We gaan

toch niet zelf een verstopping veroorzaken? Hoe kunnen we bewijzen dat zij dat hebben gedaan?' Gevraagd om een reactie liet Duwo weten vragen van Mare per mail te beantwoorden. Dat is nog niet gebeurd.

De studenten zijn ten einde raad. 'Het is inmiddels iets beter, maar niet opgelost. Er wordt nog steeds slecht schoongemaakt. Ik heb het idee dat we niet worden geholpen, omdat we weinig tegen ze kunnen beginnen. We zijn niet goed op de hoogte van de regels hier, en alles is in het Nederlands.'

mareonline.nl

5x in a row elected to best childcare in South Holland

de **Kattekop** childcare centre

AWARD WINNAAR FOR SOUTH HOLLAND REGION*

For almost 40 years de Kattekop has been the child care centre for staff and students of Leiden University and affiliated institutions. Within walking distance of Leiden Central station.

Open from 07:30 hrs. till 18:30 hrs.

More information | www.dekattetekop.nl | tel. 071 517 6363

*Reviewplatform Quebble / reviewden.nl

Is dit nou echt nuttig?

Wetenschappers hebben niet het alleenrecht op het antwoord

De biodiversiteit op aarde wordt bedreigd en daarom staat de mensheid voor lastige keuzes. Filosoof Bas Haring wil daarover een debat voeren, maar stuit op veel weerstand.

DOOR BART BRAUN Biologen zullen de vraag of er sprake is van een biodiversiteitscrisis onmiddellijk beantwoorden met 'ja'. Vorige maand brachten de Verenigde Naties een rapport uit waarin ze stellen dat van de naar schatting acht miljoen soorten op aarde, er één miljoen met uitsterven bedreigd worden. De methodologie is nog niet openbaar, dus je kan vast een beetje steggelen over wat 'soort' en 'bedreigd' precies betekenen, en of het er niet stiekem toch wat minder zijn, maar het zijn er in elk geval veel. Habitatvernietiging, vervuiling, overbevissing, klimaatverandering; het telt op.

Het woord 'crisis' suggereert echter dat urgent ingrijpen nodig is. Zelfs daar is Bas Haring, de Leidse hoogleraar publiek begrip van wetenschap, het nog niet eens zozeer mee oneens.

Maar...?

'Je moet als wetenschapper duidelijk zijn over het onderscheid tussen meningen en feiten. Ik ben bang dat in de biologie verborgen oordelen over het belang van biodiversiteit verweven worden met de wetenschap. Biologen worden gewoon warm van biodiversiteit, en dat is ook heel logisch. Maar een leek ziet het verschil niet, en die denkt dat er daadwerkelijk een ramp staat te gebeuren.'

Dat is toch ook zo?

'Bij klimaatverandering zijn er heel duidelijke repercussies voor mensen. We moeten allemaal naar Polen verhuizen, bij wijze van spreken. Zo-

iets speelt bij biodiversiteit niet. Ik werd laatst aangesproken door een mevrouw die zo bang was voor de toekomst van haar kinderen. Moest ze nu alvast eten in gaan slaan? Dat is gewoon echt niet nodig.'

De natuur biedt ons behalve voedsel nog veel meer diensten aan. Waterzuivering, schone lucht, bestuiving, toerisme...

'Zo eenvoudig is de relatie tussen die *ecosystem services* en biodiversiteit echter niet. Neem nou het tegengaan van bodemerose. Als de diversiteit afneemt, verdwijnt die dienst niet ineens. Het kan best zijn dat één enkele soort die dienst ook kan leveren. Onze duinen zijn ongelofelijk bio-arm, maar het helmgras zorgt er toch voor dat ze blijven staan.

'Wat is er gaande? Zei ik iets doms? Of trapte ik op een gevoelige teen?'

'De discussie over die *services* begint met de aanname dat biodiversiteit belangrijk is. Vervolgens komt er een onderzoek: als de diversiteit in een gebied twee keer zo hoog is, is de bodemerose een paar procentjes minder. Conclusie: dus moeten we de biodiversiteit beschermen. Als dat waardeoordeel en de wetenschappelijke conclusie te veel door elkaar lopen, wordt de wetenschap niet meer vertrouwd.'

Wat mist u dan, wetenschappelijk gezien?

'Er is geen enkel onderzoek dat ook kijkt naar de nadelen. Als een nieuw medicijn getest wordt, bestuderen

artsen en farmacologen nauwgezet alle bijwerkingen. Het feit dat dit bij biodiversiteit niet gebeurt, zou alarmbellen af moeten laten gaan.

'Bij bijwerkingen kun je denken aan ziektes: we hebben een paar nuttige medicijnen uit het regenwoud weten te halen, maar die wegen niet op tegen alle ziektes die er uit de jungle komen. En er zijn repercussies voor het behoud van biodiversiteit: als we het Amazonewoud willen herstellen, heeft dat gevolgen voor onze voedselproductie.'

Maar er zijn allerlei organismen waarvan we pas sinds kort weten wat we er voor leuks mee kunnen. Uit dat regenwoud kunnen nog veel meer stoffen of soorten komen die nuttig voor ons zijn.

'Dat is zeker een argument. Het is denkbaar dat die biodiversiteit ons in de toekomst nog dingen gaat opleveren. Dan moet je dus een afweging maken: kiezen tussen een schat die *misschien* in de toekomst wordt ontsloten, of nu met zekerheid voedsel. Overigens zijn dat soort schatten meestal stoffen die in de soorten zitten, en bijvoorbeeld als medicijn kunnen worden gebruikt. Er zijn steeds meer technieken om zulke stoffen synthetisch te maken, dus dat maakt het argument minder sterk.'

Ook los van hun nut voor de mensheid hebben de soorten in dat stuk regenwoud een waarde.

'Prima. Nu maar hopen dat de rest van de mensheid dat met je eens is én bereid is om meer te betalen voor voedsel. Het is niet zo dat alleen wetenschappers daar een uitspraak over mogen doen; ze hebben daar geen alleenrecht op.'

Staan die wetenschappers ook open voor deze boodschap?

'Het is echt een rotonderwerp: je krijgt van alles over je heen. Binnen-

kort verschijnt er een essay dat ik geschreven heb over dit onderwerp, met een bijbehorend publieksding.

'Als voorproefje daarop had ik onlangs, op de Dag van de Biodiversiteit, een opiniestuk geschreven in het *Financieele Dagblad*. Over mijn boek *Kaas en de evolutietheorie* ondervond ik minder weerstand bij de EO dan over dit onderwerp bij academici.

'Wat is er dan gaande? Zei ik iets doms? Of trapte ik op een gevoelige teen? Als ik zou zeggen dat een *perpetuum mobile* bestaat en dus energie kan scheppen uit het niets, halen natuurkundigen gewoon hun schouders op, maar dit raakt mensen kennelijk ten diepste. Dat waardeoordeel moet op tafel komen.'

Wat is een 'bijbehorend publieksding'?

'Een digitaal product met dialogen. Bijvoorbeeld: wanneer vind jij dat er sprake is van ineenstorting van een ecosysteem? Ik vind dat als je nagedacht hebt over een onderwerp, je ook moet nadenken over andere vormen om het te delen dan alleen een boek.

'Alleen: dat boek kan ik zelf schrijven, en voor iets digitaals dat interactief en beeldend is, heb ik hulp nodig en dus geld. Geldschietters daarvoor vinden is lastig: ik wil niet dat bepaalde partijen garen spinnen bij mijn betoog, maar de klassieke natuurbeschermingsorganisaties zitten ook niet op dit verhaal te wachten.'

Stel, u krijgt gelijk. Wat dan?

'Dan hebben we eerlijkheid gewonnen, en openheid. Eerlijk uitkomen voor je achterliggende waardeoordeel hoort bij de wetenschappelijke integriteit.

'Of dat beter is, weet ik niet. Op de langere termijn zorgt het hopelijk voor meer vertrouwen in de wetenschap.'

Longschimmel

Leidse medisch microbiologen schreven mee aan twee casusbeschrijvingen bij patiënten met een slecht functionerend immuunsysteem. In 2016 werd een vrouw van 62 kortademig. Op de röntgenfoto was een donkere vlek te zien. Geen kanker, maar iets dat nog nooit eerder in Nederland was gezien: kleine witte bolletjes, als gistcellen. De schimmel *Emergomyces pasteurianus*, zo bleek. De mevrouw moest meer dan een jaar lang antischimmelmedicijnen slikken, maar toen waren de bolletjes ook weg.

Bijna een jaar later kwam er een patiënt van in de tachtig binnen op het Leids Universitair Medisch Centrum, met dezelfde schimmel in zich. Alleen had hij niet zo'n duidelijke schimmelkolonie in z'n longen, en kon pas postuum vastgesteld worden dat hij deze infectie had, in combinatie met nog een andere schimmelsoort. Weer een nieuw ding waar je aan moet denken bij patiënten met (vrijwel) geheel afwezige immuunsystemen, waarschuwen Leidse en Brabantse onderzoekers in *Medical Mycology Case Reports*.

Patenten

Een van de belangrijkste redenen dat samenlevingen investeren in wetenschappelijk onderzoek, is dat ze hopen dat het iets nuttigs oplevert: technologie. Die aanname lijkt terecht: allerlei technologie die we nu dagelijks gebruiken, begon ooit als zuiver wetenschappelijk universiteitsgebeuren.

In een artikel in *Research Policy* bestuderen Jian Wang van het Centrum voor Wetenschaps- en Techniekstudies en een Vlaamse collega die *tech transfer*. In patenten worden de wetenschappelijke artikelen geciteerd die aan de uitvinding ten grondslag lagen, en uit de wetenschappelijke tijdschriftenbanken kun je allerlei informatie halen over hoe wetenschappelijke artikelen geciteerd worden. Zegt dat laatste nou iets over de kans dat een publicatie uiteindelijk in een patent belandt?

Als een publicatie in tijdschrift *A* ineens geciteerd wordt in tijdschrift *B*, dat normaal nooit iets uit de *A* aanhaalt, dan suggereert dat dat het artikel een nieuwe brug heeft geslagen tussen twee vakgebieden.

Juist de artikelen die heel veel van die nieuwe citatiecombinaties veroorzaken, komen het vaakst in patenten terecht, ontdekken de auteurs bij een steekproef van alle bètapublicaties uit 2001. Zulke brugbouwers komen 43 procent vaker in een patent terecht dan vergelijkbare publicaties in hun veld.

Wormen

Sinds de jaren zeventig werd steeds duidelijker dat er een verband is tussen wormen en het voorkomen van immuunsysteemproblemen als allergie en auto-immuunziekten. Een omgekeerd verband, welteverstaan: om te voorkomen dat ze onmiddellijk het lichaam van hun gastheer uitgeknikkerd worden, manipuleren wormen diens immuunsysteem. En dat pakt niet alleen gunstig uit voor de worm, maar soms ook voor de gastheer. 'Je zou de relatie tussen worm en mens zelfs als wederkerig kunnen zien, en zelfs als nodig voor de goede ontwikkeling van immuniteit', schrijven parasitologen Mathilde Chayé en Hermelijn Smits samen met een Britse collega in *Parasite Immunology*.

Er zijn allerlei bevolkingsonderzoeken en observationele studies waaruit dat omgekeerde verband blijkt. Je kan er ook experimenten mee doen, en dan werkt worminfectie als een tierelier tegen allergie en zelfs virusinfecties. Tenminste: bij muizen.

Bij mensen werkt het allemaal wat ingewikkelder, mede omdat nog steeds niet duidelijk is *hoe* wormpjes het immuunsysteem bespelen, en of elke wormensoort dat wel op dezelfde manier doet. 'De beloftes van wormtherapie hebben zich nog niet vertaald in een toepasbare behandeling voor mensen-ziektes', schrijven de drie onderzoekers dan ook.

Reportage

‘We gaan niet met modder gooien.’ Foto Taco van der Eb

Die blauwe stoelen zitten lekker

Leidse juristen doen mee aan het studentenparlement

Net echt: ook bij het studentenparlement is er frictie binnen de coalitie en trekken politici soms aan een dood paard. ‘Dit land dient te worden geregeerd!’

DOOR VERA ARNTZEN ‘Waar leden van andere partijen hier continu op hun kont hebben gezeten, waren mijn leden continu in de wandelgangen met anderen in gesprek.’

De scherpe bewoordingen vliegen je om de oren tijdens het studentenparlement in de Tweede Kamer. Een van de acht partijen is fractie LUBBERS (Leids Universitair Bijbels Borrelgenootschap voor een Eerlijke en Rechtvaardige Samenleving) die bestaat uit een achttal Leidse rechtenstudenten. Zij buigen zich over een voorstel voor wijziging van de grondwet, dat voor meer diversiteit in de rechterlijke macht moet zorgen.

LUBBERS komt beslagen ten ijs, zegt Sapna Bhatia Dass (23). ‘We

vergaderen sinds oktober elke week. We begonnen met het analyseren van het wetsvoorstel: de goede en slechte punten, en waar we in mee kunnen gaan. Dan ga je onderhandelen met partijen om te kijken of je samen kan werken of niet. En amendementen schrijven.’ Nishant Bekaroe (23): ‘Er zijn in totaal wel zo’n 25 stukken, waarvan 21 vanuit de partijen.’

Na de nodige achterkamertjespolitiek mogen de fractieleden in de (echte) Tweede Kamer plaatsnemen. Dass: ‘Dat we op de blauwe stoelen zitten, geeft toch wel een gevoel hoor, een soort verantwoordelijkheid, ook al is het fictief. Je snapt een beetje welke last de echte parlementariërs dragen.’ Alexander Heeres (20): ‘Door loting wordt bepaald wie welke partij is.’

Dass: ‘Wij vertegenwoordigen het CDA en vormen een coalitie met ADAM (Partij van de Arbeid, Universiteit van Amsterdam), LVV (PVV, Universiteit Maastricht), en

VLV (VVD, Vrije Universiteit).’

Dan vliegen de scherpe bewoordingen je om de oren en zou je bijna vergeten dat de boel in scène is gezet. Tot coalitiepartner ADAM een motie indient om pruikekracht in te voeren in de rechterlijke macht en spreekt over een ‘diversiteitsfestival’. De voorzitter en oud-Kamerlid Boris van der Ham (D66) valt even uit zijn rol door – verwijzend naar zijn kale schedel – te grappen dat hij wel voor pruikekracht is. Maar al snel wordt het weer serieus.

Er is frictie binnen de coalitie, net echt. De oppositie maakt hier handig gebruik van. Een fractielid van de Rode Radboud Uni: ‘Ten aanzien van diversiteit is de coalitie sterk verdeeld. De coalitie is met termen als “maatschappelijk middenveld” en “openbare groepskenmerken” kampioen vage bewoordingen. ADAM spreekt zelfs zeer denigrerend over een “festival van diversiteit” en noemt het diversiteitsstreven een obsessie. Wij vragen ons af of de co-

alitie nog wel gesteund wordt door een meerderheid in het huis. Ons amendement is de laatste kans om iets te maken van de puinhoop die dit wetsvoorstel is geworden.’

Druk overleg op de gang tussen de fractieleden van LUBBERS. Er liggen verschillende moties op tafel maar de partij kan er maar één indienen. ‘We zijn het niet eens met hoe we worden neergezet, als een partij die niet wil samenwerken’, zegt Annick van der Harten (24) ‘Het was voor ons juist trekken aan een dood paard! Drie coalitiepartners zijn veel rechtser en hebben van tevoren al besloten dit wetsvoorstel zoveel mogelijk te gaan slopen.’ Bekaroe: ‘Ik ben heel benieuwd wat er gaat gebeuren, hoe de regering gaat reageren op het vallen van de coalitie. Naar mijn idee kan het alle kanten op. Er is nog een aantal variaties op het wetsvoorstel mogelijk.’

Na het spoedoverleg wordt de motie in de Tweede Kamer ingediend. Jaafal Massali (23) van frac-

tie LUBBERS: ‘Voorzitter, ik ga hier niet met modder gooien want dat is LUBBERS onwaardig. Ik wil benadrukken dat dit land dient te worden geregeerd. We hebben de hand uitgestoken naar de oppositie nadat wij vruchteloze gesprekken met enkele coalitiepartijen hebben gevoerd. Nederland houdt niet op bij de Keizers- en de Herengracht en bestaat uit meer dan gymnasisten die koketteren met hun Latijn. Diversiteit doet niet af aan kwaliteit maar draagt hier juist aan bij. Daarom dienen wij de volgende motie in om de diversiteit te waarborgen.’

De vakjury verkiest de Rode Radboud Uni (Radboud Universiteit Nijmegen) als winnaar. Zien we de fractieleden van LUBBERS later wellicht nog terug in de politieke arena? Bekaroe: ‘Mij spreekt het beroep van politiek adviseur wel aan.’ Dass: ‘Ik denk dat ik dat nu nog niet kan beslissen: politiek is heel ingewikkeld. Maar misschien komt er een dag dat ik denk: ik ga het doen.’

Academische Agenda

Prof.dr. O.P. van Vliet zal op vrijdag 7 juni een oratie houden bij benoeming tot bijzonder hoogleraar namens het Instituut Gak bij de faculteit Rechtsgeleerdheid, met als leeropdracht Sociale Zekerheid en Arbeidsmarktbeleid in Internationaal Perspectief. De titel van de oratie is ‘Globalisering, migratie en technologische vooruitgang: gevolgen voor arbeidsmarkt en sociale zekerheid’.

Mw. M.P. Ordoñez Alvarez hoopt op dinsdag 11 juni om 10.00 uur te promoveren tot doctor in de Archeologie. De titel van het proefschrift is ‘Unbundled. European Collecting of Andean Mummies 1850-1930’. Promotor is prof. dr. M.E.R.G.N. Jansen.

Dhr. U. Selva hoopt op dinsdag 11 juni om 11.15

uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is ‘The Paipalādasamhitā of the Atharvaveda’. Promotoren zijn prof. dr. A.M. Lubotsky en prof. dr. A. Consolaro (Università degli Studi di Torino).

Dhr. H. van Imhoff hoopt op dinsdag 11 juni om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is ‘Order isomorphisms, order antimorphisms and their interplay with Jordan algebra structures’. Promotor is prof. dr. A. Doelman.

Mw. C.A.T.C. Lunenburg hoopt op dinsdag 11 juni om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is ‘Perso-

nalised medicine of fluoropyrimidines using DPYD pharmacogenetics’. Promotoren zijn prof. dr. A.J. Gelderblom en prof. dr. H.-J. Guchelaar.

Mw. I.C. van Wijk hoopt op woensdag 12 juni om 10.00 uur te promoveren tot doctor in de Sociale Wetenschappen. De titel van het proefschrift is ‘Social behavior in young twins’. Promotor is prof. dr. M.J. Bakermans-Kranenburg.

Mw. J.A. Maringh hoopt op woensdag 12 juni om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is ‘Cellular Communication in Cardiac Regeneration’. Promotoren zijn prof. dr. M.J.T.H. Goumans en prof. dr. J.P.G. Sluijter (Univ. Utrecht).

Dhr. N. Gnezdilov hoopt op woensdag 12 juni om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is ‘On transport properties of Majorana fermions in superconductors: free & interacting’. Promotoren zijn prof. dr. C.W.J. Beenakker en prof. dr. S.I. Sergei Mukhin (Moscow).

Mw. F.A.R. Jansen hoopt op woensdag 12 juni om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is ‘Are isolated congenital heart defects really isolated?’. Promotoren zijn prof. dr. J.M.M. van Lith en prof. dr. N.A. Blom.

Mw. M.K. Grand hoopt op woensdag 12 juni om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Genees-

kunde. De titel van het proefschrift is ‘Dynamic prediction in event history analysis’. Promotor is prof. dr. H. Putter.

Mw. M.A.M. de Jong hoopt op donderdag 13 juni om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is ‘Novel Speech Processing Strategies in Cochlear Implants, Real Improvements Competing with Learning Effects’. Promotor is prof. dr. ir. J.H.M. Frijns.

Dhr. T.H.A. van der Reep hoopt op donderdag 13 juni om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De titel van het proefschrift is ‘Smoothly breaking unitarity’. Promotor is prof. dr. ir. T.H. Oosterkamp.

Een genie dat de kogel kreeg

De onrechtvaardige levensloop van een Russische natuurkundige

Voor de ingang van het Oekraïense instituut in Charkov zit Sjoebnikov helemaal links, in de bovenste rij zit zijn vrouw Olga Trapeznikova als tweede van links, september 1934.

Lev Vasilevitsj Sjoebnikov gold als briljant fysicus. In Leiden deed hij de kennis op waarmee hij in de Sovjet-Unie een eigen lab wist op te tuigen. Maar toen greep Stalin in.

DOOR MEL VOET 'Ik ontken schuldig te zijn aan deelname aan een contrarevolutionaire, spionage- en subversieve organisatie.'

Met die woorden verweerde Lev Vasilevitsj Sjoebnikov zich op 7 augustus 1937 tegen de aantijgingen van Stalins Sovjetbewind. Drie maanden na zijn arrestatie werd hij geëxecuteerd, hij was gezuiverd en tot de vergetelheid gedoemd.

Sjoebnikov was een experimenteel fysicus die zichzelf in elf jaar tijd onmisbaar maakte voor de cryogene wetenschap, de leer van extreme kou. Die veelbelovende carrière begon in Leiden en werd brutaal beëindigd in Oekraïne, 'enkel om de paranoïde megalomanie te stillen van een bloeddorstige, krankzinnige en psychopathische dictator', zo schrijft biograaf L.J. Reinders in *The Life, Science, and Times of Lev Vasilevich Shubnikov*, dat vorig jaar verscheen.

In het toenmalige Petrograd – vervolgens Leningrad, nu Sint-Petersburg – schreef Sjoebnikov zich als zestienjarige in voor een studie wis- en natuurkunde. Als enige, want het waren zware tijden. Eind 1917 was de Russische Burgeroorlog net begonnen. Binnen twee jaar slonk de bevolking met tachtig procent, 2,5 miljoen mensen vluchtten.

Sjoebnikov vluchtte via Finland naar Berlijn. Na de oorlog keerde hij terug naar Petrograd om te gaan werken aan het Polytechnisch In-

stituut. Onder leiding van Abram Joffe, een van Ruslands beroemdste natuurkundigen, ontwikkelde hij zich tot een zeer bekwaam laborant.

Joffe was een goede vriend van Paul Ehrenfest, professor in de theoretische natuurkunde in Leiden. Toen Nobelprijswinnaar Heike Kamerlingh Onnes daar in 1924 aftrad als hoofd van het Natuurkundig Laboratorium, stonden Willem Keesom en Wander de Haas aan het roer. De Haas was een van de zwaargewichten in de cryogene wetenschap, hij werd zestienmaal genomineerd voor de Nobelprijs. Via Ehrenfest kwam Sjoebnikov bij hem in beeld om hem bij te staan in een reeks experimenten.

De weduwe van Sjoebnikov streed ruim vijftig jaar lang voor zijn eerherstel

Onder Kamerlingh Onnes was het laboratorium uitgegroeid tot het meest vooraanstaande in zijn soort. 'Medio jaren twintig was de productie van vloeibaar helium routinewerk', schrijft Reinders. 'Leiden was daarin uniek in de wereld.' Waar Kamerlingh Onnes veel eiste van zijn ondergeschikten – hij verlaagde salarissen, drukte verwarmingskosten – was De Haas van mening dat juist de jonge mensen meer verdienen dan de oude rotten. Het was in elk geval warm binnen.

Sjoebnikov had een uitstekende relatie met De Haas. Hij werkte

hard, heel hard, zowel op het lab als thuis, en anders zat hij te studeren in de bibliotheek. Hij was een onvermoeibare, rusteloze en vrolijke onderzoeker, aldus zijn biograaf, die worstelende collega's in het lab nuchter adviseerde: 'Thee drinken en naar buiten kijken.' In het Nederlands, welteverstaan.

In de vier jaren die hij in Leiden spendeerde, verrichtten Sjoebnikov en De Haas baanbrekend werk. Ze maten hoe de elektrische weerstand in een gekristalliseerd metaal zich gedraagt in een uitwendig magnetisch veld: die bleek te schommelen, voor ingewijden hoogst curieus. Het was een manifestatie van pure quantummechanica. Het Sjoebnikov-De Haaseffect, waaronder die bevindingen nu bekendstaan, bleek decennia later pas van fundamenteel belang in de natuurkunde van gecondenseerde materie en vormde de basis van de moderne fysica van halfgeleiders, die in nagenoeg alle elektronica terug te vinden zijn: van leds tot chips.

Tussen 1926 tot 1930 kwam Sjoebnikov tot bloei. Via Ehrenfest maakte hij kennis met de crème de la crème van de natuurkunde: Albert Einstein, Max Planck, Erwin Schrödinger. Hij was erbij toen Hendrik Lorentz in 1928 werd begraven. Bovendien woonde hij met zijn vrouw Olga Trapeznikova aan de Witte Rozenstraat pal tegenover Ehrenfest zelf.

Enige nadeel: met hun hospita hadden ze het niet getroffen. Er was geen badkamer, de slaapkamer was onverwarmd. En hoewel hun verblijf volpension zou zijn, kregen ze veel te weinig te eten. Trapeznikova kreeg zelfs van de huisarts te horen dat ze dubbel zo veel binnen moest

krijgen. Sjoebnikov leerde ermee leven, met zijn vrouw at hij 's avonds eieren of koekjes, meer konden ze zich niet veroorloven.

Hoewel zijn Leidse tijd wetenschappelijk gezien dus vruchtbaar was, gold het evenzogoed als *komandirovka*, een zakenreis. Joffe had namelijk plannen met zijn pupil. Het moest dé opmaat worden voor zijn grote opdracht voor en door de Sovjet-Unie: Sjoebnikov moest precies zo'n laboratorium gaan op-tuigen in Charkov.

Zijn Leidse collega's waren ervan overtuigd dat Sjoebnikov daar wel raad mee wist, zo nodig stonden ze hem bij. Over die reputatie schrijft Reinders: 'Hij was een schitterend experimentator. Hij doorgrondde de structuur van alles, hij kende de machines en voelde die aan.'

In zijn zeven Oekraïense jaren tot aan het onherroepelijke vuurpeloton ontdekte hij type-II-supergeleiding – het eerste type had Kamerlingh Onnes ontdekt – en verrichtte hij in de hele breedte cryogene onderzoek.

Dat gebeurde heel effectief, Sjoebnikov was een man met een opdracht, maar ook met een missie. Die bijzondere productiviteit ten spijt, roken de sovjets overall gevaar.

Doorgeslagen achterdocht leidde tot zijn, zelfs, ongrondwettelijke vervolging. Wetenschappers die zich autonoom toonden in hun denken, waren per definitie gezagsondermij-nend, deloyaal aan de republiek: een staatsvijand.

Fysici waren evident een risicogroep, zij stonden fundamenteel onderzoek voor. Dat ging regelrecht in tegen de industrialisatiedrift die Stalin met harde hand tentoonspreidde. Uitsluitend toegepaste wetenschap

werd getolereerd. De helft van de honderden Russische natuurkundigen die in de late jaren dertig actief waren, werd slachtoffer van de onverbiddelijke repressie door Stalin.

Sjoebnikov heeft de schizofrene beschuldigingen ten slotte bekend. Op 7 augustus 1937, kort na zijn verweerwoord, zwicht hij: 'Ik hoop dat mijn vrijwillige bekentenis de zware straf iets verlicht en dat ik kan terugkeren naar mijn werk, wat in onze natie een kwestie is van moed, eer en heldhaftigheid.'

Wat bewoog hem er toch toe om zijn verklaring plotsklaps te wijzigen? Marteling is onwaarschijnlijk; vermoedelijk probeerde hij zijn hoogzwangere vrouw Olga Trapeznikova te beschermen – de NKVD, het Volkscommissariaat voor Binnenlandse Zaken, was niet vies van dreigementen om zo nodig familieleden in het beklagdenbankje te zetten. Sjoebnikovs zoon, zijn eerste kind, werd drie weken na zijn schuldbekentenis geboren. Hij heeft hem nooit gezien. Naast in elk geval twaalf andere natuurkundigen, kreeg hij, op 10 november 1937 en op een nog altijd onbekende locatie, een kogel.

Na zijn dood werd Sjoebnikovs naam vakkundig uit de archieven gepoetst. Al zijn wetenschappelijke verdiensten in Charkov werden bewust weggemoffeld door de sovjets, die zelfs zijn naam uit wetenschappelijke artikelen wisten te verwijderen.

Weduwe Olga Trapeznikova heeft 54 jaar lang gestreden voor eerherstel van haar man. Pas in 1991 werd zij in het gelijk gesteld.

'Sjoebnikov is zonder grond gearresteerd en geëxecuteerd', schreef de KGB haar.

The university is still not really inclusive

Letter of Intent promised an equal educational community

Illustratie marcel van den berg

A lack of protocols for staff with an impairment, buildings without wheelchair access and fire hazards for deaf people: "Staff with impairments are neglected."

BY SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK She can still remember how she was stopped by a police officer in the Law Faculty canteen. What the hell did she think she was doing here? The whole building should have been cleared, there was a bomb scare! "I explained that I was just working and – being deaf – I couldn't hear anyone knocking on the door", Jenny Goldschmidt recalls an incident "back in the eighties". She was working for Leiden University as a Professor of Equality and Diversity and was forgotten during an evacuation.

Last month – more than thirty years later – something similar happened when a few deaf members of staff were not evacuated during a fire drill at Van Eyckhof and Van Wijkplaats. "It's a disgrace; it violates the right to life and threatens the safety of people with an impairment", says Goldschmidt. "It really shouldn't happen anymore."

On 25 January 2018, Leiden University signed a Letter of Intent for more inclusive education, promising an inclusive community in which everyone can participate in the education as equals.

It's obvious that some things need time, but are they moving fast enough? Hannah Borst, a member of the University Council for CSL, has her doubts. For example, as yet, very little has been arranged for staff with an impairment, she says. She and her fellow party member, Charlotte van Rijdsdijk, made a re-

port of their findings. The report, which was discussed the University Council meeting, calls on the Executive Board to disclose which measures the university is currently working on.

"The Personnel Monitor, which examines staff welfare in great detail, does not include any questions about what it's like to work at the university if you have an impairment, and that's just awful", says Hannah Borst. "They are completely neglected. We want the next Personnel Monitor to include questions for staff with impairments, so they have a chance to say what they think about working here."

Fresco Sam-Sin, a Sinology lecturer, knows something that needs to change. He does not like the idea that he, a lecturer, must help evacuate a lecture hall in an emergency – not because he wouldn't know what to do, but because he is partially sighted.

"Staff members like myself can't accept that responsibility, so what's Plan B?" Sam-Sin believes that students without impairments can, for the most part, save themselves, but is more worried about those who, like himself, face problems due to impairments. "I imagine that students with an impairment attending my lectures might expect me to help them in an emergency. Well, let's say I do, and it's a disaster. Who would be to blame? The university, in my view."

To avoid such situations, Sam-Sin thinks the university should officially exempt lecturers with an impairment from that responsibility. "A solution would be to assign that responsibility to certain students attending the lecture."

Luckily, lecturers won't have to

manage alone, should an emergency arise: an emergency response team (in Dutch: BHV) checks all the lecture rooms and offices and send anyone they find outside. Although the fire drill held last month was not a complete success, the Humanities Faculty's emergency response annual report for 2017 gave good or adequate reviews for the emergency response team leaders.

So, will the emergency response team get a bad review now? No, replies Menno Tuurenhout, a Faculty Board member. "It probably happened because the emergency response team didn't know there were deaf people and people with partial hearing in there. Those members of staff weren't forgotten, because the emergency response team knocked on the doors. The incident has made the emergency response team aware that there could be deaf people and people with partial hearing in the building, so it would be unfair to say: 'You didn't do your job properly.'"

Other long-term problems involve wheelchair access. The Humanities' 2018 Plan for Health, Safety and the Environment, for instance, reports that the Witte Singel-Doelen complex fails to meet the required standards on some points.

The doors at Reuvenplaats, for example, are "extremely difficult (impossible, actually)" to open. Someone in a manually operated wheelchair cannot enter the building without help. The Lipsius, too, has doors with "ordinary door closers", making them hard to open for disabled persons.

The buildings on Van Wijkplaats, Van Eyckhof and De Vrieshof, which are extremely inaccessible for disabled persons, have stone pillars at the entrances in the halls between

two very heavy doors but will remain unchanged until the new buildings for the Humanities Campus are ready, Tuurenhout continues. "The way those buildings were designed makes changes impossible." However, he assures *Mare* that the plans for the new buildings include better access.

At the moment, the lifts in the Lipsius, Vrieshof, Eyckhof, Van Wijkplaats and Reuvenplaats don't comply with the requirements either. Most of them do not have a seat, there are only visual signs for the floors and the clearance for the lift doors is too narrow, according to the Plan for Health, Safety and the Environment.

These faults mean that students and staff with an impairment often rely on the help of others, although they really want to be able to do as much as they can themselves, Borst and Marcel Melchers from Fenestra Disability Centre explain. Borst gives an example: "Students with an impairment, including those in wheelchairs, at the Law Faculty have to sit their exams in the Old Observatory, where the porter has to open the door for them and assist them in the lift. In the past, they could just sit their exams in the Kamerlingh Onnes Gebouw (KOG), which makes more sense because that building is much more accessible for wheelchairs. Melchers adds: "In the KOG, the inner doors either open automatically or by pressing a button. That's inclusivity, and it's much safer in an emergency. Students in wheelchairs should be able to get to lectures without help, but that's not the case in many buildings."

Melchers gives another example that reveals that this group is more reliant on help than need to be.

"Because few of the lecture halls are equipped with an audio induction loop (a device to which deaf people and people with partial hearing can adjust their hearing aids, ed.) the students with partial hearing are forced to ask the lecturers to wear a transmitter so they can follow what is said." Fenestra would like to see as many aids as possible available in the rooms so students only need to arrange the bare minimum themselves. "At the moment, these students feel disadvantaged and often they're right."

For that matter, Melchers reported the lack of audio induction loops to the university via *Mare* back in 2015. "And nothing has been done about it. Even if it's not required by law, there's a moral obligation to the students."

There's no legal requirement to provide any audio induction loops yet, says accessibility expert Willem Jagersma from PBTconsult, a consultancy firm specialising in accessibility. However, the 2018 Integral Accessibility Standard contains recommendations for universities.

For people with partial hearing, it says that large lecture halls should have an audio induction loop. Jagersma reports that the universities in Rotterdam, Eindhoven, Utrecht, Groningen, Amsterdam and Tilburg have promised to meet that requirement. "Leiden is one of the few that hasn't yet promised anything."

In the meantime, 2020, the year in which the ambitions in the Letter of Intent must be met, is not far away. "We're worried the university won't manage", says Borst. "I don't think there's much time left, so we're relying on the Executive Board to be more pro-active."

Picasso and Einstein walk into a bar...

Leiden English Theatre zoekt nieuwe uitdaging

Het Leiden English Theatre laat in twee stukken allerlei historische beroemdheden langskomen. 'Weinig decor, veel monologen en grappen.'

DOOR ELSE VAN DER STEEG Het is de laatste repetitie. Zoals elke week verzamelt het *Leiden English Theatre* zich in de kelder van het Lipsius, maar deze maandag zit een deel van de groep in een zaal op de begane grond. Het gezelschap is opgedeeld in twee groepen, die allebei werken aan twee losse stukken.

'Normaal doen we nog wel de warming-up met zijn allen, maar zo dicht op de uitvoering hebben de regisseurs gevraagd of we dat ook niet meer kunnen doen. Zo creëren we echt twee compleet verschillende dynamieken voor de stukken', vertelt bestuurslid Yselle van der Maas (21).

De ruimte op de begane grond is getransformeerd in een Parijs café-tje. Vaste gasten: Pablo Picasso en Albert Einstein. In de kelder lopen onder andere Jeanne D'Arc en Susan B. Anthony rond op het toneel.

Het thema van de avond is *Absurd History*. Beide stukken spelen zich af in de eerste helft van de twintigste eeuw. In *Lapin Agile* gaan Picasso en Einstein met elkaar in discussie over de waarde van kunst versus wetenschap. *Chamber Music* speelt zich af in een psychiatrische instelling, waar alle vrouwen denken dat ze een beroemd historisch figuur zijn. Onder andere Mrs. Mozart, Amelia Earhart en Gertrude Stein lopen er rond. De vrouwen denk dat de mannelijke afdeling van plan is hen aan te vallen. Ze houden een vergadering om te bespreken wat ze hiertegen kunnen beginnen.

Tijdens de opwarmoefening op de begane grond, toneel voor *Lapin Agile*, staan de acteurs in een kring. 'Neo!' roept een acteur. 'Post!' reageert een ander. 'Neo!' volgt een derde. In hoog tempo en in wat een willekeurige volgorde lijkt, kaatsen de woorden heen en weer als een balletje dat wordt overgegooid. Het

Acteurs van het Leiden English Theatre als Mrs. Mozart en Osa Johnson tijdens de laatste repetitie van *Chamber Music*. Foto Taco van der Eb

lijkt een improvisatieoefening, maar blijkt een scène uit het stuk: iedere 'neo' is getimed.

De generale repetitie heeft al plaatsgevonden. Van der Maas: 'Ze zijn er klaar voor. Deze laatste repetitie wordt alleen nog gebruikt om de puntjes op te te zetten. Zo had een acteur nog een potlood nodig, dus is er een potlood gekocht. De details zijn heel belangrijk in het stuk, het luistert allemaal heel nauw. Als een acteur net de verkeerde kant op kijkt, kan een grap al niet meer

kloppen.' Daarom wordt de *neo-post-scène* nog een extra keertje herhaald: niets wordt aan het toeval overgelaten. Thematisch wijkt deze avond af van stukken als *Cinderella* en *The Great Gatsby*, die het LET eerder uitvoerde. Voor deze productie zocht het gezelschap een nieuwe uitdaging. Van der Maas: 'Beide stukken zijn eenakters. Dit houdt in dat er geen pauzes of merkbare scènewisselingen in zitten: sommige acteurs staan bijna onafgebroken op het podium. De stukken zijn daar-

naast soberder aangekleed. Er is weinig decor, veel monologen. De grappen volgen elkaar in hoog tempo op, zeker in *Lapin Agile*.'

Niet alleen de stukken zijn anders, de naam van de theatergroep onderging al eerder dit jaar een transformatie. Van *Leiden English Freshers* naar *Leiden English Theatre*. Van der Maas: 'De naam *Freshers* komt nog uit de tijd dat we een theatergroep voor eerstejaars waren. Dat is al lang niet meer zo, de groep is veel gevarieerder. Ook niet-studen-

ten kunnen deelnemen. We vonden het daarom hoog tijd voor een naamsverandering.'

Aan het eind van de repetitie wordt ook de *curtain call* nog even geoefend. De acteurs komen om en om dansend op om het applaus in ontvangst te nemen. Bijna goed gecoördineerd. 'We'll work on that', zegt Einstein lachend.

Absurd History is 6, 7 en 8 juni te zien in Theater Ins Blau, om 20:00 u. Tickets € 12 (studenten € 10)

Bach, Billie en blue trash

Hofjesconcerten trekken ook langs Academiegebouw

Van emmers als muziekinstrument tot een pianosonate, en van Billie Holiday tot blazersensemble: het is allemaal te vinden bij de Leidse Hofjesconcerten.

DOOR ELSE VAN DER STEEG 'Het grootste deel van de concerten wordt gegeven in hofjes, in de open lucht, maar ook in enkele bijzondere zalen, zoals de oude universiteitsbibliotheek', zegt Michiel van Westering, artistiek leider van de Leidse Hofjesconcerten, die dit weekend worden gehouden. Er zijn drie routes uitgezet langs 31 verschillende locaties: Klassieke & Oude Muziek; Jazz & Volksmuziek en de Kinderroute.

In het openingsconcert in de Stadsgehoorzaal, uitgevoerd door kamermuziekensemble *Concerto Köln*, worden verschillende facetten van de Italiaanse barokmuziek belicht. Deze stijlperiode is de laatste in de periode Oude Muziek, die loopt vanaf de Middeleeuwen tot ongeveer 1750. Van Westering: 'Klassieke muziek vormt het grootste deel van het program-

ma, dus een klassiek openingsconcert was een logische keuze.'

Het *Concerto Köln* speelt op originele instrumenten uit de Barokperiode. Op het programma staan werken van bekendere componisten, zoals Vivaldi, en minder bekenden, zoals Valentini en Bonporti. De vier soloviolisten zijn concertmeesters van het ensemble. 'Dat geeft het een competitief tintje. De luisteraar mag kiezen wie hij de beste vindt.'

Van Westering, die muziekwetenschap heeft gestudeerd, stelde zelf het programma samen. 'Voor de volksmuziek laat ik me adviseren. Het programma is ieder jaar anders, maar we hebben wel een paar terugkerende musici. De Bucket Boyz, bijvoorbeeld. Zij spelen *blue trash*, muziek op emmers en dergelijke. Zij komen ieder jaar, je zou kunnen zeggen dat ze onze mascottes zijn geworden.'

Bijzonder is dat het Groot Auditorium van het academiegebouw voor het eerst onderdeel is van de concerten. In het kader van het Rembrandtjaar wordt hier een *Concert Lecture* gehouden over muziek uit

de tijd van Rembrandt. Aan de hand van zijn schilderijen worden muziek en lezingen met elkaar afgewisseld. 'Het Huygens Duo heeft dit programma al eens eerder uitgevoerd in een uitverkocht Rijksmuseum; in het Academiegebouw is maar plek voor 250 man. Ik ben heel blij dat de pedel toestemming heeft gegeven, dit is een droomlocatie.'

Voorafgaand aan sommige concerten wordt een korte lezing gegeven, maar de nadruk ligt op de muziek. 'Het is een heel gevarieerd programma. Zo zijn er Franse chansons, en Spaanse en Italiaanse volksmuziek, maar wordt ook het repertoire van Billie Holiday, Ella Fitzgerald, Louis Armstrong uitgevoerd. Binnen de klassieke muziek zijn er bekende stukken, bijvoorbeeld van Bach. Daar tegenover staat dan weer moderne cello-muziek, die beter te beluisteren is voor de echte kenner. Maar dat moet je ook durven te programmeren, die afwisseling maakt het alleen maar beter.'

Leidse hofjesconcerten, 9 en 10 juni, € 17,50 per dag

Het Huygens Duo speelt in het Academiegebouw, een 'droomlocatie'.

Het Clubje

Pien Meertens, Floris Tange en Laura van Nierop. Foto Marc de Haan

Column

Punk

Ik vraag me af of iemand die eens punk is geweest, daar ooit nog vanaf komt. Eenmaal gegrepen door de muziek en levenshouding, dan voor altijd erdoor bepaald. Eenmaal aangeraakt en opgeschud door het radicaal andere, dan voor altijd afgescheiden van de normaliteit.

Ik doel niet op de karikaturale beweging van middelvingers en vuisten, die verzameling van prepuberale clichés die wel eens voor rebellie en eigenzinnigheid wordt aangezien. Het gaat mij om bands en kunstenaars die overal zochten naar nieuwe vormen, in andere genres en andere disciplines. Punk belichaamt een mentaliteit die dieper gaat dan een simpel *fuck you*; het is een ontvankelijkheid voor het experiment, een overgave aan het fragmentarische en ongecontroleerde.

Toen ik zelf als *teenager* wakker schrok uit de comfortabele roes van conventionele opvattingen over wat mooi is en wat lelijk, wat goed is en wat fout, wat waar en wat onwaar, ontwaakte ik in een bevrijdende verwarring. Punk bracht mij een nieuw idioom om de wereld mee te begrijpen. Het leerde mij een nieuwe manier van gitaar spelen, gaf mij een voorliefde voor ontregeling en ook wel een weerzin tegen lang haar.

In mijn nieuwe geestelijke landschap zag ik kleuren die ik nog nooit had gezien. Er kwam een licht bij, dat de dingen een andere betekenis gaf. Waar elke rechtgeaarde burger in elkaar krimpt bij het rondzingen van een openstaande microfoon, het piepen van een remmend metrostel, of de ruis van een televisie op sneeuwbeeld, hoort de punk een interessante textuur, een rijke klank, een mooi geluid. De burger is verblind door zichzelf, de punk ziet een vreemde schoonheid.

Wat voor de punk geldt, geldt natuurlijk ook voor de dadaïst, de surrealist en de liefhebber van free jazz of eigentijdse klassieke muziek. Zij delen het vermogen om waarde te zien in wanorde, zin in onzin, het komische in het tragische. De gebrokenheid van de wereld is voor hen allen niet alleen een kwelling, maar tevens een stimulant.

Punk is óók hard, zwart en primitief. De epileptische oerkracht die uit de muziek spreekt kan ook vernietigen. Toch bevindt zich juist daar ook de poëzie. De grote dichter Menno Wigman, zelf punk, zei eens: 'De beste poëzie is universeel én subversief, alsof je een stiletto ronddraait in het hart van de lezer.'

Dat is een rijkdom. Je kunt accountancy gaan studeren, je kunt ook Palais Schaumburg gaan luisteren.

TIM HOFFMAN is student geneeskunde

'Ik denk anders over donor zijn'

Studenten van de Nederlandse Transplantatie Stichting

Laura van Nierop (22, gezondheid en leven, VU): 'De Nederlandse Transplantatie Stichting regelt weefseldonaties zoals bot- en peesweefsel, huid, hartkleppen, oogweefsel, bepaalde bloedvaten; en ook een paar dingen voor orgaandonaties.'

Floris Tange (20, geneeskunde): 'Je moet voor deze bijbaan iets in de medische richting studeren. Als je bijvoorbeeld aan de telefoon het woord "hypertensie" hoort, moet je wel weten wat dat betekent: hoge bloeddruk. Ik zit nu in mijn inwerkperiode.'

Van Nierop: 'Als er iemand overlijdt, raadplegen artsen het donorregister. Ze krijgen dan iemand van ons aan de lijn en we vertellen of en hoe iemand geregistreerd staat. Als de familie instemt met donatie belt de arts terug en nemen we de medische voorgeschiedenis, medicatiegebruik, reden van opname en oorzaak van

overlijden door. Dan overleggen we met onze artsen of de weefsels geschikt zijn om uit te nemen en te transplanteren.'

Van Nierop: 'Na uitname gaan ze dan naar de weefselbank. Oogweefsel is 21 dagen houdbaar en veel weefsels langer. Dat is anders bij organen.'

Pien Meertens (20, geneeskunde): 'Longen moeten al binnen een aantal uur in een ontvanger zitten en gaan zelfs weleens met een privévlucht of worden vervoerd met zwaailicht en sirene.'

Van Nierop: 'We zijn met een poule van ongeveer zestien studenten, een heel leuk team.'

Meertens: 'Je hebt bij deze bijbaan heel veel flexibiliteit. Ik werk tien tot twaalf uur per week. We roosteren eens per maand. Dan wordt er gevraagd wie de dienst wil, is het steen-papier-scharen en degene met een beetje geluk, krijgt de dienst.'

Tange: 'We hebben ook nachtdiensten.'

Van Nierop: 'Er zijn stretchers, maar echt slapen lukt niet. Ik blijf constant alert.'

Meertens: 'Ik merk dat er weinig kennis over de nieuwe donorwet is.'

Van Nierop: 'Over ruim een jaar is iedereen die dan nog niet geregistreerd staat, automatisch ingeschreven met "geen bezwaar". De oude registraties blijven gewoon geldig.'

Meertens: 'Het is goed als er meer duidelijkheid over komt en mensen een weloverwogen beslissing kunnen maken.'

Tange: 'Voor zowel de nabestaanden als voor ons is het een stuk prettiger als mensen zelf een keuze gemaakt hebben. Ik ben door dit baantje anders gaan denken over donor zijn. Ik had voor oogweefsel "nee" opgegeven, omdat ik er later wel mooi uit wilde zien in mijn kist. Hier krijg je mee wat voor reconstructie er wordt gedaan. Bij ogen krijg je een oogprothese en worden je oogleden daar overheen

gesloten. In principe zie je daar niks van. Als ik ook met die weefsels mensen kan helpen, waarom dan niet?'

Meertens: 'In ben een keer bij een uitname van een lever en nieren geweest. Heel indrukwekkend, het ging heel respectvol. Die organen gaan dan een nieuw leven brengen voor iemand, dat is waarvoor je het doet. Nabestaanden kunnen daar soms ook steun uit halen.'

Tange: 'Menselijk materiaal blijft meestal het beste, omdat het weer in een menselijk lichaam gaat. Er zijn miljoenen jaren van evolutie overheen gegaan. Je kunt niet zomaar een plastic long maken, dat is heel gecompliceerd.'

Meertens: 'Ik denk dat het echt nog wel eventjes gaat duren voordat er alleen nog kunstmatige organen worden getransplanteerd.'

DOOR VERA ARNTZEN

Bandirah

